

"Tėvyne" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinišas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstybėse \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5228

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvyne"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinišas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 40

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917. Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Spalio (October) 7, 1938.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXIX

Pirmas Pažangos Vajaus Darbas

Mes norime šimtaprocentinių SLA. šeimynų

Visi SLA. nariai ir organizatoriai, kurie skaitė organizatoriams pamokas ir kitus Pažangos Vajaus straipsnius Tėvyneje, reikia manyti, yra prisirengę "pardaviti" Susivienijimo apraūdą, parodyti nenariusms jos reikalingumą ir naudingumą, taipgi prabilti į lietuvių jausmus, įrodant, kad lietuviybės išlaikymui, lietuvių gerbuvio ir garbės iškėlimui visiems geriems lietuviams reikia jungtis brolybės ryšiais savo didžiausioji organizacijoje. Kiekvienas, kas taip yra pasirėngęs, dabar jau turi susirasti tuos žmones, kuriems tą viską kalbės.

Klausimas iš ko pradėt yra lengvai atsakomas. Pradėt reikia nuo savęs, nuo savo artimųjų nuo savo giminių. Mes norime šimtaprocentinių Susivienijimo šeimynų. Pažūrėkite, kiek yra jūsų kuopoj šimtaprocentinių SLA. šeimynų. Tai yra, tokių šeimynų, kur ir tėtė priguli prie Susivienijimo, ir mama priguli prie Susivienijimo, ir sumus ir dėdė ir jū mažieji broliukai ar sesutės. Kiek žinia, tokių šeimynų mes dar nedaug turime. O kiekviena mūsų šeimyna turėtų būti šimtaprocentinė Susivienijimo šeimyna. Jeigu tėtė su mama priguli, būtina turi prigulėti ir kiekvienas jų vaikas. Padaryti nors didžiūną mūsų šeimynų šimtaprocentinėms SLA. šeimynoms bus mūsų pirmutinis darbas šime Pažangos Vajauj. Tuo bus atsiekta labai daug. Juk kuomet didžiūna mūsų šeimynų bus 100% SLA., pačių kuopų gyvybės pasidarys šimtuškesnis, šiltesnis, malonesnis ir įvaresnis. Pasvalstykite patys, kaip tai būtų gražu.

Per pirmus du Pažangos Vajaus mėnesius mes turime gauti kuopiniūsiū mūsų narių šeimynų reprezentaciją Susivienijime. Taigi tam kiekvienas turi daugiau atsidsėti. Tik kada tas bus atlikta, galima bus eiti toliau į pasaulį naujų narių jėskoti.

Einant už savo šeimynų ribų, nereikia susyk per toli eiti. Reikia apsižiūrėti arčiau aplink savęs. Pirmiausia pamatyti tinių "prospektų" sąrašus reikia pasidaryti iš sekančių "šaltinių":

1. Artimiausi kaimynai.
2. Savo klubo ar unijos nariai.
3. Mokyklos draugai.
4. Žmonės, su kuriais susipažinai vasarą per vakacijas.

5. Tos pačios dirbtuvės darbininkai, dabartiniai ar buvusieji, arba partneriai biznyje.

6. Biznieriai, iš kurių ką nors esi pirkęs: grosernikai, mėsininkai, duonkečiai, aptiekoriai, laikraščių pardavėjai, gasolino stočių savininkai ir darbininkai, garažų valdytojai ir darbininkai, rakandų ir indų pardavėjai, siuvėjai, drabužių, marškinių ir batų pardavėjai ar taisytojai, laikrodininkai ir žiedų pardavėjai, anglių pardavėjai ir kraustytojai, spaustuvininkai, agentai ir tt.

7. Profesionalai, su kuriais teko reikalą turėti: daktarai, advokatai, dentistai, kunigai, mokytojai, slaugės, notarai, "politikieriai", redaktorai ir rašytojai.

8. Valdininkai, valdžios ar miesto tarnai, gaso ir elektros kompanijų darbininkai, motormanai, šoferiai ir konduktoriai, su kuriais tik teko kokį reikalą turėti.

9. Kontraktoriai, arkitektai, plumberiai, dekoratoriai ir janitorai, su kuriais teko reikalą turėti.

Iš šių devynių "šaltinių" kiekvienas gali nemažą sąrašą susidaryti. Visi patekę į jusų sąrašą turi tapti jusų "auka". Butinai reikia užsispirti kiekvieną įtraukti į Susivienijimą, kas tik yra sveikas ir tinka į Susivienijimo narius. Tai vis bus žmonės, kuriuos jūs ne tik pažystate, bet su kuriais jūs ir šioji-tokį reikalą buvote turėję.

Organizatorių darbo palengvinimui ir pagreitimui neužlgo bus atspausdinti organizatorių introdukcijos laišškai. Taipgi pamfletėliai su tais laiškais siuntinėti. Organizatoriai turės pratintis tuos laiškus siuntinėti mažiau pažyztamiems žmonėms, kuriuos jie bus pasirėngę kalbinti, kad paimty apdraudą Susivienijime. Tie laišškai bus jiems didelė pagelba. Bet tas bus kiek vėliau. Dabar-gi ir be tokios pagelbos visi lengvai gali atlikti pirmutinį darbą: įrašyti į Susivienijimą visus savo šeimynas.

Mes norime turėti kuodaugiausia šimtaprocentinių SLA. šeimynų.

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

Vietoj karo negarbinga taika

Karas buvo čia pat

Už mažo trupučio pereitą ketvergą Europoje būtų prasidėjęs karas. Hitlerio kariuomenė stovėjo prisirengusi. Pirmam šuviui valanda buvo nustatyta. Tą žinojo angliai, tą žinojo francuzai, čekai, amerikiečiai, tą žinojo kone viso pasaulio žmonės. Bet to nežinojo vokiečiai — Hitlerio vergai. Jie tik spėjo ir jautė, kad koks tai didelis pavojus jų laukia. Tikrosios žinios nuo jų buvo slepiamos. Hitlerio valdomi laikraščiai neršė kas dedasi. Antradienį Berlino gyventojai stebėjosi nacių dideliu karišku parodavimu, ir kraipė galvomis. Vakare propagandos ministeris Goebels suvarė didelis minias žmonių į masinį mitingą Lustgartene. Baisiai rėkdamas, jis ten bandė sukelti žmonių entuziazmą stoti už sudėtus. Bet entuziazmo nebuvo. Žmonės buvo susirupinę, nežinodami kas jų laukia. Vokietijos žmonės turbut bijojo karo ir troško taikos daugiau, negu Francijos ar Anglijos žmonės. Jeigu Hitleris būtų pradėjęs karą, kažin kaip ilgai jis būtų galėjęs jį vesti. Jo silpniausias frontas būtų buvęs namie, ir veikiausia čia jis būtų buvęs sumuštas.

Bet Hitleris tapo didžiausiu nugalėtoju. Jis nugalėjo savo neišpasakytą blofą. Jo pačio likimas Vokietijoje jau darėsi abejotinas, jau jis būtų kabojęs kaip ant siulo, bet statydamas viską "ant vienos karatos", jis buvo bepradedęs maršą į Čekoslovakiją.

Tas visai nugašdino tą "taikos anglą" Anglijos premjerą Chamberlainą, kurs jau du sykiu buvo skridęs aeroplanu pas Hitlerį.

Gotesberge Hitleris Chamberlainui pasakė, kad spalio 1 dieną Čekoslovakija jam turi atiduoti sudetų kraštą. Be jo kių išsikalbėjimų, Chamberlainui jis įdavė žemlapį, ant kurio raudonai pažymėjo, ką jis tuojau turi gauti, o mėlynai — ką jis gaus vėliau. Negana to, jis atsiskė užtikrinti Čekoslovakijai tolesnės neliečiamybės, kol lenkai su vengrais taipgi negaus po gerą kasnį iš pjuanamoms ir dalinamos Čekoslovakijos. Jau Hitleris reikalavo daug daugiau negu savaitė prieš tai. "Tai jau perdaug," rašė viso nefašistinio pasaulio spauda. Čekoslovakija atsakė, kad tokių sąlygų nepriims. Čia jau ir Anglijos valdžia pareiskė, kad Anglija kartu su Francija ir Rusija gims Čekoslovakiją, jeigu Hitleris ją užpultų.

Chamberlaino maldavimai

Bet Chamberlainas dar vis maldavo Hitlerio, kad nepradėtų karo. Jis parašė jam asmenišką laiškelį, prašydamas, kad dar syki su juo pasikalbėtų. Tuo pačiu laiku Hitleris gavo antrą laišką nuo prezidento Rooseveltto, kuriame prezidentas prašė jo vesti toliaus tarybas su Chamberlainu ir su Benešu, ir patarė susausti tarptautinę konferenciją Čekoslovakijos klausimui išrišti. Antradienį Chamberlainas kalbėjo per radio. Jis pasakė, kad jis ir toliaus stengsis at-

siesti taikos, bet stos į karą, jeigu bus aišku, "kad viena valstybė yra pasiryžus domiuoti pasaulį jos jėgos baime." Hitlerio reikalavimus jis pavadino neįmanomais, bet jo balsas buvo pavargusio žmogaus balsas. Po to Chamberlainas griebėsi paskutinio įrankio: jis kreipėsi pas Mussolinį, kad jis apsiimty būti taikytoju ir perkalbėty savo draugų Hitlerį. Mussolini iki to laiko jau tėsė įžeistas, kad visi jį užmiršo, o tik apie Hitlerį šokinėja. Gavęs Chamberlaino prašymą, Mussolini vėl galėjo išpusti savo krutinę. Jis sutiko būti "taikos angelu" ir tuoj patelefonavo Hitleriui.

Anglijos parlamente

Trečiadienį susirinko Anglijos parlamentas. Chamberlainas smulkiai išpasakojo susirinkusiems atstovams, ką jis iki tol buvo nuveikęs nepaprastoj Europos padėtyje. Atstovai klausė jo kalbos su didžiausiu dėmesiu. Jam baltai-giant kalbą, atėjo jam žinia, kad Hitleris sutinka vesti toliaus tarybas, ir kviečia Chamberlainą rytoj atvykti į Muencheną kartu su Francijos premjeru Daladieriu, kur juos pasitikis Hitleris ir Mussolini. Tas reiskė, kad karo nebus. Kada Chamberlainas pranešė tą žinią parlamentui, visi atstovai pradėjo labai džiaugtis ir kelti Chamberlainui ovaciją. Dgiaugėsi tuo vėliau ir visas Londonas. Anglų akyse Chamberlainas pasidarė didelis herojus.

Tik Čekoslovakijai iš to nebuvo jokio džiaugsmo. Čekoslovakijos pasiuntinys Jan Masaryk užprotestavo, kodėl gi Čekoslovakija nepakviesta į tas tarybas, kur jos likimas bus išspręstas. Bet jo protestas neikas nepaisė. Rusija Litvinovo lupomis truputį pakritikavo tokį didžiųjų valstybių elgesį. Tai ir viskas.

"Didžiųjų galvų" konferencija

Ketverge Chamberlainas trečiu sykiu nukrido į Vokietiją (taip jau susitalkė, kad vis buvo ketvergus, kai jis skrido). Muenchene jau jo laukė Daladier, Hitleris ir Mussolini. Tik Mussoliniui Hitleris parodė didesnę "bičiulystę", nes jis pasitiko jį prie rubežiaus ir su juo sykiu automobiliu atvyko į Muencheną. Chamberlainas pirmu sykiu pamatė Mussolinį, Daladier pirmu sykiu pamatė ir Hitlerį ir Mussolinį. Visi susirinko Hitlerio naujuose namuose "Fuehrerhaus". Po devynių valandų darbo — Čekoslovakija buvo padalinta. Hitleris gavo viską, ko jis tik reikalavo.

Keturios "didžiosios galvos" nutarė, kad keturias Čekoslovakijos sritis vokiečiai užims nuo spalio 1 iki 10, kad čekai paliks vokiečiams viską tvarkoje, kad vokiečiai užimdinės čekų žemę distriktais po distrikto, kad čekų evakuaciją prižiūrės tarptautinė komisija, kuri susidės iš Anglijos, Francijos, Vokietijos, Italijos ir Čekoslovakijos atstovų, kad Anglija ir Francija užtikrins naujas Čekoslovakijos sienas, o kada bus patenkinti lenkų ir vengrų

reikalavimai, tai prie to užtikrinimo prisidės ir Vokietija su Italija.

Francijos pralaimėjimas

Kada "keturios galvos" išsiskirstė, Chamberlainas vėl sugryžo pas Hitlerį ir turėjo su juo skyrium pasikalbėjimą. Jiedu viens kitam pažadėjo, kad Anglija su Vokietija niekad ateipty nekariausią. Francuzų ministeris Daladier jau skrido Francijon kada tas įvyko. Francuzams tas vėliau pasirodė kaip koks apgavimas. Gal tas įvykis daug nereiskia, bet jis pabrėžia, kad Francija šitose taikos tarybose pralaimėjo viską. Jau ji nebeturės to kardono, kurį su didelėmis išlaidomis statė prieš Vokietiją, jau nebeturės ginkluotos laisvos respublikos Čekoslovakijos, jau pairs jos "mažoji entantė", jau nieko nebereikės jcs militarė sutartis su Sovietų Rusija. Hitleris dabar tapo Europos viešpačiu. Nuo patimtų Čekoslovakijos sudetų kalnų jis jau mato Vengriją, Rumaniją, Juodažį jurą ir Ukrainą. Tiesa, Hitleris savo kalboj pasakė, kad gavęs sudėtus jis nieko daugiau Europoj nebenorėsias. Bet tas pasakymas, Chamberlaino primintas, sukėlė tik juoką Anglijos parlamente.

Vokiečiai bėga nuo Hitlerio

Pirmadienį spalio 3 dieną pats Hitleris su armija įžengė į sudetų miestą Egerį ir pasakė, kad sudetai niekad nebus atplėsti nuo reicho. Tuo tarpu, prieš Hitleriui čia ateisiant, iš sudetų žemės išbėgo Čekoslovakijon 55,000 vokiečių, daugiausia social-demokratų, kurie yra priešingi naciams, ir 20,000 žydų. Čekų valdžiai atsirado naujas sunkus uždavinyvys — priglausti ir išmaitinti visus, kurie bėga nuo nacių ir kitų diktatorių. Čekoslovakija jau paprašė 30 milijonų svarų sterlingų paskolos iš Anglijos. Anglija pažadėjo tuojau tą paskolą suteikti.

Du herojai

Atsiekęs tokios taikos, Chamberlainas penktadienį sugryžo į Londoną. Čia jį žmonės sutiko su didele linksmybe. Londoniečiai lengviau atsiduso įsitikinę, kad jiems nebereikės rytoj bijoti aeroplanų bombų. Vienok greit pradėjo kilti ir kritikos balsai. Pačiame Chamberlaino kabinete buvo nepritariančių jo užsienio politikai. Pirmasis Admiraltijos lordas Duff Cooper reizinavo iš ministerio vietos, pareiškęs savo nepasitikėjimą dabartinei Anglijos politikai.

Spalio 1 dieną vokiečių kariuomenė jau pradėjo maršuoti į Čekoslovakiją. Hitleris sugryžo Berlihan kaipo didžiausias karžygis, dar labiau įsigalėjęs kaipo diktatorius.

Čekoslovakija ir lenkams pasidavė

Visų apleista ir paniekinta Čekoslovakija turėjo net ir lenkams nusileisti. Ji priėmė Lenkijos ultimatumą ir leido lenkų kariuomenei užimti dalį Tescheno apskrčio Silezijoje. Spalio 2 dieną lenkų kariuomenė įmaršavo į Tescheną. Lenkai gausią 320 ketvirtainišku mylių su 260,000 gyventojų, nors ten lenkų esą ne daugiau kaip 80,000. Gerą Čekoslovakijos šlaunį ketina nusikasti ir Vengrija.

Vokiečiai, lenkai ir vengrai pasiims beveik visas Čekoslovakijos didžiasias ir pelningasias pramonės, taipgi labai daug natūralių turtų. Čekoslovakijai reiks viską išnaudojti ir jei nebebus iš ko viską naują steigtis.

Kas toliau?

Taip taika tuo tarpu tapo apsaugota. Bet kas toliau? Kaip ilgai ta taika bus? Kaip ilgai įsigalėjusio Hitlerio apetitas bus patenkintas? Kada jis panorės atsiimti Dancigą

iš Lenkijos, Klaipėdą iš Lietuvos arba Tyrolį iš Italijos? Kada vėl kils Vilniaus ir Lietuvos klausimas? Kas bus su Ispanija? Apsidžiaugę nors negarbinga bet laikina taika, Europos žmonės apie tuos klausimus valandėlei pamiršo. Bet tie klausimai ryt poryt vėl pradės visiems rūpėti.

Francija demobilizavo milijoną pašauktų rezervistų. Bet Francija ir toliau skubiai ginkluojasi. Anglija irgi nepadedą į šalį savo plataus apsiginklavimo programo. Net ir Amerika skubiai stato vieną šarvuotlaivį po kito.

Amerika

Londone Chamberlainas opozicijos numalšinimui sumanė kreiptis į Mussolinį ir prašyti jo, kad jis ištrauktų savo kariuomenę iš Ispanijos, už ką jis pripažintų Italijai Ethiopijos užkariavimą. Bet su Mussoliniu jam tiek pat gali pasisekti "taiką" padaryti, kaip pasisekė su Hitleriu. Ispanija vienok pati kariauja ir tas ją dar ansaugo nuo Chamberlaino "taikos."

Susirinko Vyriausias Teismas

Suvienytųjų Valstijų Vyriausias Teismas susirinko pirmadienį spalio 3 dieną ir pradėjo savo darbus. Teismo nuosprendžio laukia daugybė bylų. Daugumas jų paliečia darbo ir darbininkų unijų teises. Tarp kitų bylų yra ir Thomas J. Mooney byla, kurs jau ilgus metus sėdi San Quintino kalėjime, nuteistas buk už metimą bombos į parodavusius militaristus San Francisco mieste 1916 metais. Yra ir Harry Bridges deportacijos byla, kurioj Vyriausias Teismas turi nuspręsti ar australietis darbininkų vadas Bridges turi būti deportuotas ar ne. Kitoj byloj penko apskrčio apeliacijų teismas yra nusprendęs, kad Juozas Jurgis Stecker negalėjo būti deportuotas už priklausymą komunistų partijai. Bridgeso byla yra panaši Steckerio bylai.

Duff Cooperio kalba prieš Chamberlainą

Pirmadienį vėl susirinko Anglijos parlamentas. Šį sykį atstovai jau buvo atsipeikėję. Tik valdžios šalininkai tekėle ovacijas Chamberlainui. Opozicija sukėlė ovacijas Duffui Cooperiui, pirmam Admiraltijos lordui, kurs reizinavo iš Chamberlaino kabineto, proteristaudamas prieš nusilenkimą Hitleriui.

Parlamentui Cooperis pasakė savo nuomonę apie Chamberlaino politiką. Jis peikė Chamberlainą, kam jis kalbėjo su Hitleriu saldžiais išva-džiojimais. Hitleris tokios kalbos nesupranta, sakė Cooperis. Hitleris supranta tik šarvuoto kumščio kalbą. Chamberlainas-gi niekad nei nepasakė Hitleriui, kad Anglija yra pasirėngus kariauti. O Chamberlaino pasiuntiniai šnibždėjo Hitleriui, kad Anglija nekariaus. Tai todėl Hitleris ir pastatė ragus. Sujaudintas Cooperis perspėjo parlamentą, kad Anglija neteks savo imperijos, jeigu ji nekariaus prieš vienos valstybės brutališką jėgą, kurios pagelba ta valstybė dominuoja Europą. Cooperis taip pat peikė Chamberlainą už slaptą pasikalbėjimą su Hitleriu be Francijos žinios. "Aš bandžiau nuryti Muencheno sąlygas, bet jos užspringo mano gerklėje," pasakė Cooperis ir pradėjo verkėti. Opozicija jam čia vėl griausmingai plojo.

Pasaulio auksas Amerikoje

Belaukiant kad kas valanda gali prasidėti karas, Europos auksas pirmiausia atbėgo į Ameriką. Dabar Amerika turi daug didesnę puse visą pasaulio auksą. Amerikon suplaukė auksas ne tik privačių žmonių, bet ir kaikiurių valdžių. Švedijos valdžia atsiuntė čia daug savo auksa tik saugiam pasidėjimui, prašydama jo nesumaišyti su kitų auksu. Nors toks didelis auksu suplaukimas gali būti nepageidaujamas, bet išdo sekretorius Morgenthau sako, kad dabar tai yra malonus apsiereiskimas. Daug auksas jis "nesterilizuos", kas reiskia paleis į vartojimą pinigų sistemoj. Tas veda prie kredity infliacijos.

Plieno darbai pagėrėsia

Pereitą savaitę Fordo dirbtuvės pradėjo gaminti daug daugiau trokų ir automobilių ir prisirengę pirkti plieno pagaminimui 50,000 naujo modelio automobilių. Laukiama padidėjimo orderių iš visų kitų šaltinių. Tuo pasiremiant sprendžiama, kad plieno darbai labai greitai laiku žymiai pagėrėsia.

rolas Franco turi savo valdžią. Tose sukaktuvėse Hitleris neužmiršo generolo Franco. Jis atsintuė jam sveikinimo telegramą.

Ebro fronte pereitą savaitę lojalistus atakavo fašistai. Pačėmė keletą pozicijų. Po to lojalistai tuojau pradėjo kontra atakas toms pozicijoms atsiimti. Ebro fronte buvo didelis mušis tarp aeroplanų, kuriame dalyvavo apie 80 įvairių lėktuvų.

Londone Chamberlainas opozicijos numalšinimui sumanė kreiptis į Mussolinį ir prašyti jo, kad jis ištrauktų savo kariuomenę iš Ispanijos, už ką jis pripažintų Italijai Ethiopijos užkariavimą. Bet su Mussoliniu jam tiek pat gali pasisekti "taiką" padaryti, kaip pasisekė su Hitleriu. Ispanija vienok pati kariauja ir tas ją dar ansaugo nuo Chamberlaino "taikos."

Amerika

Susirinko Vyriausias Teismas

Suvienytųjų Valstijų Vyriausias Teismas susirinko pirmadienį spalio 3 dieną ir pradėjo savo darbus. Teismo nuosprendžio laukia daugybė bylų. Daugumas jų paliečia darbo ir darbininkų unijų teises. Tarp kitų bylų yra ir Thomas J. Mooney byla, kurs jau ilgus metus sėdi San Quintino kalėjime, nuteistas buk už metimą bombos į parodavusius militaristus San Francisco mieste 1916 metais. Yra ir Harry Bridges deportacijos byla, kurioj Vyriausias Teismas turi nuspręsti ar australietis darbininkų vadas Bridges turi būti deportuotas ar ne. Kitoj byloj penko apskrčio apeliacijų teismas yra nusprendęs, kad Juozas Jurgis Stecker negalėjo būti deportuotas už priklausymą komunistų partijai. Bridgeso byla yra panaši Steckerio bylai.

Pasaulio auksas Amerikoje

Belaukiant kad kas valanda gali prasidėti karas, Europos auksas pirmiausia atbėgo į Ameriką. Dabar Amerika turi daug didesnę puse visą pasaulio auksą. Amerikon suplaukė auksas ne tik privačių žmonių, bet ir kaikiurių valdžių. Švedijos valdžia atsiuntė čia daug savo auksa tik saugiam pasidėjimui, prašydama jo nesumaišyti su kitų auksu. Nors toks didelis auksu suplaukimas gali būti nepageidaujamas, bet išdo sekretorius Morgenthau sako, kad dabar tai yra malonus apsiereiskimas. Daug auksas jis "nesterilizuos", kas reiskia paleis į vartojimą pinigų sistemoj. Tas veda prie kredity infliacijos.

Plieno darbai pagėrėsia

Pereitą savaitę Fordo dirbtuvės pradėjo gaminti daug daugiau trokų ir automobilių ir prisirengę pirkti plieno pagaminimui 50,000 naujo modelio automobilių. Laukiama padidėjimo orderių iš visų kitų šaltinių. Tuo pasiremiant sprendžiama, kad plieno darbai labai greitai laiku žymiai pagėrėsia.

Ispanija

Gal derėsis ir apie Ispaniją

Kada visų akys buvo nukreiptos į Hitlerio pergale, Ispanijoj tebėjo kruvinas pilietinis karas, kuriame Mussolini remia generolą Franco prieš teisėtą Ispanijos valdžią. Sukako jau du metai kaip gene-

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVŲ AMERIKOJE ORGANAS

Eina kas savaitę penktadieniais

KLEOFAS JURGELIŲS
Redaktorius

307 W. 30-th str., New York, N. Y.

Visi skiriami "Tėvynė" raštai turi būti adresuojami redakcijai. Priimtusi raštus redakcija pasilieka teisę trumpinti ar taisyti sulgy savo nuožiūra. Nepriimtieji raštai yra tuojau naikinami, jeigu autorius nėra priuštęs sau užadresuoto voko raštams sugrąžinti.
Slapyvardžiai nepageidaujami.

SLA. PILDOMOŠIOS TARYBOS IR PASTOVIŲŲ KOMISIŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

- ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez., 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- J. K. MAZUKNA, Vice Prez., 1325 W. North Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
- DR. M. J. VINKAS, Sekr., 207 W. 30-th St., New York, N. Y.
- ADV. K. P. GUGIS, Išdin., 2223 So. Halsted St., Chicago, Ill.
- DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot., 95 N. Main St., Waterbury, Conn.
- S. MOCKUS, Izdo Glob., 726 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
- E. MIKUZIUTE, Izdo Glob., 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

- DR. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.
- ADV. J. J. GRISH, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
- P. DARGIS, 43 Strauss St., Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

- J. P. VARKALA, 2241 So. Halsted St., Chicago, Ill.
- A. S. TRECIOKAS, 314 Walnut St., Newark, N. J.
- K. PIKIELIS, 629 - 54-th St., Pittsburgh, Pa.

Kontrolės Komisija:

- J. V. GRINIUS, 3129 Richmond St., Philadelphia, Pa.
- KUN. M. VALADKA, 1743 N. Summer Ave., Scranton, Pa.
- J. TAREJLA, 226 Bank St., Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skaudu ir Apeliacijų Komisija:

- ADV. K. JURGELA, 259 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
- S. BAKANAS, 2404 Charles St., N. S. Pittsburgh, Pa.
- P. E. BALCIKONIS, 67 Court St., Binghamton, N. Y.

Apšvietos Komisija:

- DR. P. GRIGAITIS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
- M. VAIDYLA, 414 W. 32-nd St., Chicago, Ill.
- J. MILIAUSKAS, 918 Woodward Ave., McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

- DR. M. J. VINKAS, 207 W. 30-th St., New York, N. Y.
- V. J. KOLICIENE, 2222 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
- M. PAUKSTIENE, 18 Shepherd Ave., Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

- DR. P. ZALATORIUS, 6600 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.
- DR. S. A. SLAKIS, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.
- DR. I. E. BRONUSAS, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

- K. MICHELSONAS, 741 McDonough St., Brooklyn, N. Y.
- O. ZORSKAITE, 1709 N. Main Ave., Scranton, Pa.
- V. BUKANAITIS, 104-46 - 117-th St., Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

- W. J. MORRIS, 839 Arianna Ave., Grand Rapids, Mich.
- K. POCIUS, 725 W. 120-th St., Chicago, Ill.
- J. BRAZAUSKAS, 1255 E. 79-th St., Cleveland, Ohio.

Mano Viešas Laiškas SLA. Nariams

PABUSTI ir eiti pirmyn — toks yra noras milijoninės didžiosios Susivienijimo narių. Tą norą aš aiškiai matau iš daugybės laiškų, kurie nuolat ateina iš visų Amerikos kampų su broliškais pasveikinimais man kaip Tėvynės redaktoriumi ir linkėjimais išvermingai tęsti toliau pradėtą darbą Susivienijimo atgimimui. Man malonus tie laiškai ne todėl, kad jie mane geria, bet todėl, kad jie parodo narių pritarimą ir pasiryžimą dirbti prakilniam tikslui, kad jie jau yra naujos dviosios ir broliškos nuotaikos gyvais liudytojais ir kitus ta nuotaika užkrečia. Žinoma, tik mažutė dalis tų laiškų te galėjo tilpti Tėvynėje. Kitaip, putė Tėvynės jais būtų buvusi pripildyta. Tikinios, kad visi gero velytojai man atleis už daugelį jų laiškų netalpinimą, bet priims nuo manęs širdingą padėką, kurią aš jiems šiuo laišku reiškiu, už jų gerus linkėjimus ir nuoširdžius pasiryžimus sukurti dirbti Susivienijimo labui.

Man aišku iš kone visų tokių laiškų, kad neriai laukia iš manęs ko tai daugiau negu gero atlikimo paprastų redaktoriaus pareigų, tikisi dalyki pataisyti Susivienijime ir nurodymų kas veikti, kad mūsų organizacijinis ir visuomeniškas gyvenimas taptų malonesnis ir turiningesnis. Tai yra didelis mandatas. Aš jį pajaučiau jau Serantono seime, nors jis nebuvo ten išreikštas žodžiais. Laiškuose jau jis ir aiškiai žodžiais yra pasakomas. Daugybėje laiškų sakoma: "Linkime Tamstai daug stiprybės sutvarkyti Susivienijimo reikalus." "Mes tikimės, kad pašalinis viską, kas buvo negera." "Mes įsigyjame vilties, kad apsergėsi Susivienijimą nuo praeities klaidų ir nuo tokių žmonių, kurie nelinko nieko gero visuomenėi." "Jūsų žodžiai gaivina." "Mes visi esame su Jumis."

Taip rašydami mūsų broliai ir seserys be abejoj suprantą, kad aš neturiu tiesioginės galios ką nors tvarkyti ar taisyti. Aš turin tik žodžio galią ir gerą valią. Aš negaliau niekam paliepti, kad blogai nedarytu, aš galin tik prašyti ir įrodinėti ir atsiliepti žmonių sąžinė. Bet aš ir nenoriu didesnę galios. Aš tikin, kad gera valia ir geras žodžiais galima daugiau gero padaryti negu kokiais nors palieptimais. Vargu žmonės greit atjaunė ir suprantą kas yra gera.

Susivienijime aš radau daug užleistų dirvonių, kurias aš norėčiau matyti išdirbtas ir paverstas į žaliuojančias gražias laukias. Aš pamėčiau, kad darbu yra be galo ir krašto. Ir aš pasinėriau į darbą. Savo darbą kol kas turin beveik vienai atlikti, ir 84 darbo valandų savaitėje man nėra per daug nors ir su silpna dar sveikata. Sakau, gal vėliau bus lengviau — ir man ir visiems. Laikraščio redagavimas dabar yra tik dalis mano darbo. Išrasti usnis iš dirvonių yra svarbiausias mano darbas, o kartu ir Pažangos Vajus. Susivienijimo vėšūnėse kaip kuriuose bent asmenyse aš užtikauvusi nusiiminimą ir keistas be vilties pažiūras į Susivienijimą atėitį. Man pasirodė, kad kaip kuri žmonės jau rengėsi laidoiti Susivienijimą. Ir tuomet man paaiškėjo, kodėl Susivienijimas tarytum buvo pradėjęs merdėti paskutiniaisiais metais. Tas buvo priešinga mano nuomonei ir jausmui. Aš tikin, kad Susivienijimas turi augti ir kad jo ateitis yra didelė. Prieš nusiiminimą aš pastaciau visą savo entuziazmą, ir jis greit pradėjo išsikiępti ir vienam ir kitam ir trečiam Pildomiosios Tarybos nariui.

Bet aš radau, kad ir visą tvarką ir

žmonių elgesius Susivienijimo vėšūnėse nusiiminimas tenustatė. Kada žmonės nebetiki ateičiai to darbo, kurį dirba, jie pradeda dirbti atžagariai. Tokie aplinkybėse jau ir asmeniniai reikalai pradeda lošti didelę rolę, dažnai net svarbesnę už organizacijos reikalus. Tai jau blogesnė liga. Aš tikin, kad nuo tos ligos Susivienijimas greit išsigydys ir kad reikalingam gydymui pritaris 14,000 SLA. narių.

Skaudu man buvo rasti tuos didelius nuostolius, kuriuos Susivienijimas turėjo praeity. Aš įsigilinau į jų priežastis. Ne tuo tikslu, kad ką nors braudus, bet vien tam, kad praeities klaidų mes nebekartotume. Sekamam Pildomosios Tarybos suvažiavimui aš nurodysiu viską, ką radau, ir prašysiu, kad mūsų Pildomoji Taryba su savo komisijomis neberikytų spekuliativių bondsų, nebepermontuotų gruvanių namų, ir sustabdytų kitas blogas "tradicijas," bet žiūrėtų tik Susivienijimo naudoms ir stroiausia dabotų našlių ir našlėlių pinigams. Aš neabejoju, kad Pildomoji Taryba išklausus mano prašymo. Nes to prašo dar ir 14,000 kitų narių. Vienas antras gal tik pasakys, kad aš "per daug visur savo nosį kišu," arba kad aš "geriau savo sveikatai dabočiau." Bet aš atsakau į tai išaukštė: "Kaip aš galin savo nosies nekišti, kaip galin nesitūpinti Susivienijimo getove, kad iš manęs to laukia 14,000 mūsų "oilinių" narių, o mano sveikata yra antrašėlis dalykas." Kol dalykai nebus pilnoj tvarkoj, aš rupinas ir nupinsiuos dieną ir naktį.

Man tenka dažnai susidurti ir su išvirkščiais supratimais, kurie tur but buvo gimę iš to nusiiminimo, apie kurį sakiau. Tokie supratimai kartais esti paruoštos simptomu. Vienas tokių supratimų man labiausia išvirkščias pasirodė. Tai supratimas, kad Susivienijimui buk reikia naujus narius prirašinėti tik naužiausiom apdraudoms sumoms. Kodėl? Todėl, kad buk iš jų daugiausia naudos turi lėšų fondas. Ar matote, kokia čia linkmė? Išvirkščia ir kėksminga. Nes mūsų visų troškimas yra, kad mūsų našlės ir našlėliai turėtų kuodaugiausia apsaugos, kiek tik mes išgalim.

Apgalint tokią linkmę ir dvasia, apgalint pavienių asmenų savymaudos motyvus ir kylančią iš to "politiką," apgalint pavydą ir kerštą, apgalint daugelį smulkių pinklių, mes turime dirbti pozitivi darbą, tikrąjį mūsų darbą, kuriam Susivienijimas yra pašauktas. Aš tikin, kad mūsų tikrajim kurybiniam darbui mes greit turėsim praskintą saugėsi ir geresnį kelią. To mes atsieksim visų mūsų maloniųjų brolių ir seserų bėdromis pajiegomis. Jų kerštas pritarimas mano darbui mane labai padėšina.

Mūsų pirmas Pažangos Vajus bus mūsų pasiryžimų pirmas ištyrimas. Mes neabejotinai praplėsim Susivienijimo apdraudoms palaimą tarp daugelio lietuvių, kurie tarp mūsų brolių ir seserimis. Mes neabejotinai padidinsim bendrąją apdraudoms sumą Susivienijime. Mes pauginsim ir sustiprinsim Susivienijimą. Mes prirėgsime dirvą sekamies ir tolimesniems Susivienijimo uždaviniams vykinti. Po gerai atlikto Pažangos Vajaus Susivienijimas bus nebe tas. Tai bus didesnis ir galingesnis Susivienijimas. Tai bus veiklesnis ir mollesnis Susivienijimas. Iš jo, aš tikinuos, bus išnykę visi praeities sėseliai. Švies ir ragins mus prie dar didesnių žvėgių.

To aš širdingai trokštu. KL. J.

\$150 ir \$1,000 Apdraudos Susivienijime

DAUG mūsų narių Susivienijime yra apdraudę tik ant 150. Kitur jie jokios apdraudos neturi. Jie mano, kad yra apdraudę ir kad jiems numirus likusiai šeimai bus susiraminimas. Tiesa, bus susiraminimas. Bet koks? Kiek

už tą \$150 galima atlikti? Kiek susiramininti? Juk šiandien tik paprasčiausias grabas \$150 kainuoja. O kur kitos numirusi laidojant išlaidos? Kur graboriaus patarnavimas? Gydytojo sąskaitos? Iš to \$150 likusi šeima nė gėlių negali sa-

vo mylimajam nupirkti.

Kas kita, kai narys būna apdraudęs ant \$1,000. Nes tukstantis, tai jau ne \$150. Su tukstančiu daug ką galima atlikti.

Štai ką mums neseniai viena našlė apie \$1,000 pomirtinę rašė.

"Ačiu mūsų kuopos organizatoriui už prikabinimą mano vyro savo \$150 pomirtinę ant \$1,000 permainyti. Praslinkus apie trims metams po permainymo mano vyras numirė. Jis būtų numiręs, jei ir tik \$150 apdraudus būtų turėjęs. Skaudi nelaimė, kad vyras numirė, bet smagu, kad jis laiku ir apie savo šeimos likimą pasirūpino."

"Štai kaip aš tą \$1,000 sumaudojau. Grabas kainavo \$150. Kiti graboriaus patarnavimai — \$100. Mano vyras mylėjo gėles. Šeimynos vardu nupirkau gėlių už \$15. Žmonės paprastai mėgsta po laidojimų ir velionio namus susirinkti ir apie jį dar pasikalbėti. Sukvėčiau velionio gimines, draugus ir pažyستamus ir jiems pagrabio puotelę iškeliau. Tai kainavo \$20. Gydytojui apmokėjau likusią sąskaitą \$50. Visa tai man kainavo \$335. O ką aš būčiau darusi, jei mano vyras būtų turėjęs tik \$150 apdraudus? Butų buvęs dviguba nelaimė. Būčiau skolų prisidarius. O dabar man dar liko

\$665. Tai pradžia gyvenimo. Tai parama mokslų einančiam sunui, kuris taip mėgsta mokyti. Iš tų pinigų \$200 išmokėjau už vieną semestrą kolegijoje. Ir tai man dar liko \$465 bent keliems mėnesiams gyventi, kol po didelio smugio atsigriebiau, kol susiradau darbą ir kol atsistoju ant kojų.

"Dar kartą ačiu mūsų kuopos organizatoriui, mano velionio vyrui ir po draug Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Jie man daug pagelbėjo."

Tai širdingi žodžiai moteries, kurios vyras, organizatoriaus padedamas, laiku susirūpino ir savo apdraudą iki tukstantio padidino.

Šie žodžiai gali būti geru patarimu ir visiems tiems mūsų organizacijos nariams, kurie tik ant \$150 yra apdraudę. Juk mintis visiems į akis kasdien žiūri. Mirti visiems vėliau ar ankščiau reikės. Tiesa, numirus mums apie šį gyvenimą jau nerūpės. Bet gyvi būdami turime apsiūrinėti, kad mūsų šeimos, kai pasimirsime, butų šiek tiek aprūpinotos. O geriausias apūpinimas, tai palikimas nors \$1,000 apdraudus. Tai bus didelė parama. Tokia parama, kokią turėjau tą našlė, kurios laišką šiame rašinėly patuojame.

SLA. Centro Kėlimas

Rašo
JUOZAS MILIAUSKAS,
SLA. Apšvietos Komisijos narys.

ŠIUO tarpu daugelis SLA. narių labai susidomėję SLA. centraline buyeine. Daugelis savo mintis išreiškė "Tėvynės" skiltyse, daugelis dar išreiškė ir tas visas platus apkalbėjimas neša naudą mūsų organizacijai. Tik plačiai apkalbėjus ir išsiaiškinus dalykus prieisime prie bendros išvados.

Ar reikia SLA. Centro buyeinę keisti? Ar reikia SLA. Centras kelti kur kitur? Į minėtus klausimus aš atsakau, kad taip, butinai reikia Centras kelti.

Kaip jau žinome senam SLA. name ant toliaus Centras negali būti. Priežastis: Miesto valdžia suranda, kad namas butinai reikia remontuoti, o remontavimas reikalauja daug pinigų. Antra. Jei tas namas ir bus remontuotas ar jis tiks del Centro įstaigos? Mano supratimu, kad netiks. Nors mes ir daug padėsim pinigų prie minėto namo, bet jo tinkamu Centro buyeinei nepadarystm. Jis esąs persiauras, permažas. Anot to posakiu, kad mes ožj ir labiausia šersim, tai vistiek iš jo arklys nebus. Taip ir su minėtu namu. Tai ką daryti? Kiti sako, kad reik Centras kelti į buvusį "Vienybės" namą, į Brooklyn, N. Y. Ar tinkamas yra buvęs "Vienybės" namas del SLA. Centro, to nežinau, nes minėto namo nemačiau. Tiesa, eina visokios legendos apie minėtą namą, bet kad ne toj temoj rašau, tai lai legendos pasilieka šalimai.

Ve ką turin pasakyti. Nors buvęs "Vienybės" namas (Brooklyne) butų tinkamiausias Susivienijimo Centrai, nors SLA. dabartinis namas atsieiti pigiausia, ir galima būtų jį padaryti tinkamu Susivienijimo Centrai, bet Centro nei vienuose nei antruose namuose negalima įrengdinēt. Centras ten negali būti, nes tai yra prieš įstatymus Pensylvanijos valstijos. Tiesa, mes dabar pasilėpė užlaikom savo Centrą New York'e, bet ar tas gerai ir ar tas gražū, tokiai didelei organizacijai slapstytis su savo Centru?

Tai kurgi SLA. Centras turi būti? SLA. Centras gali būti ne kur kitur tik toje valstijoje, kurioje jis yra įkorporuotas, tai yra Pensylvanija valstijoje. Nors visi SLA. nariai ar S. L. A. seimai ir labiausia norėtų perkelti SLA. Centrą į kitą valstiją, tai įstatymų keliu Centro perkelti negalėtu. Susivienijimo Centras turės būti Pensylvanijos valstijoje to kol pats Susivienijimas gyvuos. Tą visiems reikia žinoti.

Kad Centras reikia perkelti į Pensylvanijos valstiją tai jau suprantam. Bet minėta valstija yra didelė, ji turi daug miestų ir miestelių. Tai kuriame mieste ar miestely patogiausia butų Susivienijimo Centrą įrengti? Ot, tik šiuo klausimu SLA. nariai ir privaletų kalbėti. Mano supratimu, jeigu jau SLA. Detroito seime buvo pripažinta kaipo tinkamiausia vieta Susivienijimo Centrai miestas Pittsburgh ir buvo nutarta kad Centrą kelti į Pittsburghą, tai jau mes SLA. nariai turim su savo sugščiausia įstaiga ir sukitti. Kadangi minėtas Detroito seimo tarimas yra galioje, tai Pildomoji Taryba, ar tas patinka ar nepatinka, turi seimo tarimą vykdyti, kaip įstatai nurodo, ir kelti Susivienijimo Centrą į Pittsburghą, Pa.

Beje, sulgy valstijos įstatų ir SLA. čarterio, Susivienijimo principialis ofisas turi būti Wil-

kes Barre, Pa. (del priedangos slapto Centro New York'e, buk ir dabar principialis ofisas-centras yra Wilkes Barre, Pa., Lopatto ofise). Kaip žinom, New York'e yra Centro ofisai ir spaustuvė, o Pittsburgh'e Mellon banke sukrauta bonai, morgičiai ir kitas turtas.

Susivienijimo Centras Pensylvanijos ribose galima perkelti į bile miestą tik pagal įstatų, kuriuos čia ištais paduodu.

Section 1. Be it enacted, & c. That any corporation, society, or voluntary association, carried on for the sole benefit of its members and their beneficiaries and not for profit, and having subordinate lodges or branches within this Commonwealth, a majority of which shall have given their consent thereto, may change the location of its principal office or place of business to any other place within this Commonwealth, upon petition to and approval by the court of common pleas of the county where said principal office is located and such court is hereby empowered, upon cause shown, to so approve. A notice that such location has been changed shall be filed by the secretary of the corporation, society, or voluntary association, under the corporate seal, in the prothonotary's office in the county to which said office or place of business has been removed, in the prothonotary's office in the county from which said office or place of business has been removed, and in the office of the Insurance Commissioner, ten days before the change shall take effect. (Act of July 11, 1917, P. L. 804)

Pagal šito įstatymo reikėjo Centro perkėlimui Pensylvanijos kuopų sutikimo. Bet liepos mėnesyje 1935 metais išėjo naujas įstatymas, kura kuopų sutikimo visai nebemini ir matyt nebereikalauja. To įstatymo paragrafas apie Centro kėlimą skamba sekamai:

"Any fraternal society within this Commonwealth may change its principal office or place of business to any other place within this Commonwealth. A notice that such location has been changed shall be filed by the secretary of the society under the corporate seal in the prothonotary's office in the county to which said office or place of business has been removed, in the prothonotary's office in the county from which said office has been removed, in the office of the Insurance Department, and in the office of the Department of State ten days before the change shall take effect." (Act of July 17, 1935, Section 37)

Virsminėty akty nuorašai paimti iš valstijos išleistos knygos "A COMPILATION OF THE INSURANCE LAWS 1935". Minėta knyga išleista 1 rugpjūčio 1936 m., gaunama DEPARTMENT OF PROPERTY AND SUPPLIES, BUREAU OF PUBLICATION, 10-th and Market St., Harrisburg, Pa.

Tai tiek šiuo kartu reikia perkėlimo Susivienijimo Centro.

Mūsų Kurybiniai Raštai, Filosofija, Eilėraščiai ir Kritika

Skaitytinios Šeinius "Novelės"

"PRASOM pareizuoti." Tokiu prašymu atėjo mums tas glėbys knygų iš Sakalo bendrovės, apie kurią jau minėjome. Taigi recenzijomis lyg atsilyginti turėtume, kad mus ta gera bendrovė atsiminė.

Kiek iš to bus gero — nežinia. Gal mūsų skonis jau kitoks kaip Lietuvoje. Gal turime kitokių mastų ar keletą mastų literatūrai vertinti. Gal tie mastai nesutinka su Lietuvos mastais. Ir jeigu tą pažymėsime, tai Lietuvoje iš to bus tik niekis, o čia — gal net tiek.

Tačiau tos Lietuvos knygos mus traukia. Jas skaitome — ir jos vis dar mus traukia.

Mintyse lyginame jas su kitomis knygomis, kritikuojam, stebimės — ir jos vis dar mus indomios.

Na, sakome, visgi mes dar turime bent tukstantį lietuvių, kuriems būtų taip pat malonu tas knygas paskaityti.

Jeigu taip, tai pravartu bus ir "pareizuoti."

Pirmon vieton imame Igną Šeinių.

Ignas Šeinius — tai Kuprelio autorius. Amerikoj labai daug žmonių Kuprelį skaitė. Skaitė, džiaugėsi ir verkė. Gražesnės lietuvių apysakos kaip Kuprelį mes nežinojom.

Ignas Šeinius paskui parašė dar kitą Kuprelį, bet amerikiečiai to kito Kuprelio nepažino. Vėliau Ignas Šeinius liėvėsi rašęs. Amerikiečiai ir to nežinojo. Dabar nauja Igno Šeinius knyga vadinasi "Aš Dar Kartą Gryžtu." Kas, žinoma, reiškia, kad Ignas Šeinius dar sykį grįžta lietuvių literatūron.

Ir labai gerai daro.

Jam be abejo reikėjo tą "autorius žodį" šiai knygai parašyti. Nes jis tą reikalą jautė. Bet šiaip jau to žodžio galėtų nei būti, nes autoriaus teorijos ir jų išdėstymas nepatraukia.

Visai kas kita tos jo "novelės."

Terminą "novelės" mes, žinoma, kitaip suprantame. Lietuvoje tas žodis rodo reiškią trumpas apysakaitės (tik nežinia kokio trumpumo). Pas mus novelės yra "pilno dydžio" apysakos. Lietuvoje tokios apysakos, sekant rusus, vadinasi "romanais." Lietuvos "romanai" vienok retai esti "pilno dydžio" apysakos arba novelės. O novelės ar novelėtės ne visuomet esti trumpos apysakaitės, o trumpos apysakaitės ne visuomet esti apysakaitės, kaip mes jas čia suprantame. Anglų literaturoj trumpa apysakaitė yra rašoma labai griežtomis taisyklėmis. Jos yra daug griežtesnės nei soneto taisyklės eilivime.

Sunku būtų bepasakyti kokias rūšiai priklauso Šeinius "novelės." Bet tai nesvarbu. Jos yra savotiškos.

Vertingiausioji Šeinius rašinių ypatybė yra jų vaizdingumas. Šeinius tikrai meistriškai piešia vaizdus ir žmones. Jis piešia juos kaip piešėjas-menininkas. O kartu ir dramatiuoja. Jo mokėjimas dramatiuoti yra labai pastabus. Amerikoj jis labai tikty radio dramoms rašyti. (Tai visai nauja literatūros rūšis).

Suprantama, vaizdingam rašytojui negali rūpėti "tipų" piešimas. Nes "tipai" yra sintetiški padarai. Taigi vietoj "tipų" jis piešia "karakterius" (kaip tą žodį mes iš angliško suprantame). Apie tai Šeinius pats sako savo žodyje:

"Norėjau čia pabrėžti, kad nesigaudžiau žmonių tipų ir tipingų pasireiškimų. Man taip pat nelabai rūpi, kad ką aš vaizduoju, visiems atrodytų lygiai patikima."

Tai taip yra. Šeinius yra "karakterijų", ne "tipų" piešėjas.

Taigi tur but ir jo "novelės" esmėje yra ne "novelės", bet vaizdai ir vaizdeliai. Tačiau jie jokiu būdu nėra plokšti, nenutiškę nežinoma kur, kaip pas daugelį kitų "vaizdelių" rašytojų, ypač lietuviuose. Jie turi eigą, besivystantį interesą. Jie yra dramatiški. O todėl taip labai patrauklūs.

Šeinius savo tose "novelėse" yra neabejotinai originalus (jeigu tik jis jų nevadintų novelėmis). Taipgi subrendęs (kas reiškią, labai daug skaitęs ir dirbęs). Jo palyginti "langvas" stilius ne-

abejotinai yra "kruopštumo" arba darbingumo išdava. Toks stilius nepasidaro iš taip vadinamos "jaunos drąsos" arba literatūrinės "bravūros." Ne, kad tokio stiliaus atsiekus, reikia daug daug darbo padėti. To jau pirmiausia kiekvienas menas reikalauja.

Malonu taipgi pastebėti, kad Šeinius nemėgdžioja ir neseka tos "bendrines" kalbos, kuri dabar kėsinasi pasmaugti lietuvių grynąją kalbą. Tik kažkur pas jį pasitaiko bendrinės įtakos savotiškumai.

Darbo Šventumas

Cado uno es hijo de sus obras. — Cervantes.

DARBAS yra didis. Jis yra vienatinė didybė. Padaryti dieviškos Kurbos kampelį vaisingesnį, geresnį, vertingesnį; padaryti žmonišką širdis išmintingesnes, kilnesnes, laimingesnes! Taj dirbti aukščiausia tikslui.

Tikras darbas, dirbamas teisingai, yra amžinas, kaip ir pats visagalys pasaulio Kurėjas.

Tikras darbas yra šventas. Tikrame darbe randasi dieviškumas. Darbas, platus kaip ir žemė, turi savo viršunę danguje. Kaktos, proto ir širdies prakaitu susikurę visi mokslai, visos epikos, heroizmas, kankinybė.

Darbas yra religija. Darbas yra garbinimas. Darbas yra kilniausias daiktas pasaulyje.

Žmogus tobulinasi dirbdamas. Žmogaus dorovė ir išmintis, kantrybė, išsilikymas, teisumas, ištikimybė, budas, įžvalgumas, sumanumas, energija ir stiprybė turėtų būti užrašyta jo darbe.

Laimingas tas, kurs rado savo darbą. Tai jo didžiausia palaima. Žmogaus darbas yra jo gyvenimo tikslas.

Milžiniškas darbas — tai tikriausia Visagalio ir darbininko emblema. Darbininkas yra žemės valdovas ir sėdi aukščiausia soste. Jo siela įkelinta kune, vienok — skraido padangėmis. Jis dirba ir siekias aukštyn ir palieka mamonizmą.

Didmiesčio Gatvėje

SUSITIKOME mudu didmiesčio gatvėje. Tai mano kudiųkystės dienų draugas — Antanėlis. Tai žmogus, su kuriuo drauge augome, kaimo gatvėse žaidėme, žaliuose pievose bėgiojome, sykiu mokėmės. Žmogus, su kuriuo anuomet triumfuojančiai jaunatvės dienas leidome.

Pamačiau jį ir tų dienų paveikslas priešais akis atsistojo. Rodos dabar matau. Geltoni Antanėlio plaukai, apskritas visuomet pilnas veidas, mėlėnos akys, trumpa nosytė ir jau iš mažens už visus savo bendradraugius vikresnis ir stambesnis berniukas. Atsimenu, kaip jis visuomet ant šono pakreipta kepuraitė dėvėjo, raudonai išsiuvinėtus marškinius nešiojo.

Kaip išdidžiai, kaip gracingai jis tuomet išrodė!

Bet dabar, kada jį sutikau gatve einant? Jis ejo lėtai, galvą žemyn nulenkęs. Užsisvajojęs. Suvargęs išrodė. Pamatęs jį, prišokau ir užkalbinau: "Sveikas, Antanėli!"

Jis šyptelėjo ir pasakė: "A, tai tu!..."

Jis gerai mane apžiūrėjo. Rodos vis dar netikėjo: ar tai aš, ar gal koks nepažystamas...

"Bučiau ne nepažinęs", — sako. — "Išrodai pasikeitęs."

"Aš ir vos įtemijau. Rodos tas, rodos ne..."

Stovime ant šalvygatvio. Netoli mūsų gražiai ir skurdžiai apsirengusių žmonių buriai eina. Automobilių važiuoja. Sunkvežiniai trata. Ore taukai dvokia. Stovime ir kalbamės.

Klausiu: "Kaip gi tu, Antanėli?" "O, gerai..." "Sakai gerai?" "Ka gi darysi?... Jei, kartais, ir ne taip, kaip norėjusi — sakau "gerai" ir tiek..."

Pavyzdžiui, jis sako, kaip niekas gyvojo kalboj nesako: "Ties kuo tu taip susimąstei? Ties nieku." Rusų įtaka, kuri bendrininkais vadovauja. Vienok malonu pas Šeinių nuolat užtikti tokius tikrai lietuviškus savotiškumus, kaip "pietuosin," "tušt," arba posakius: "visas butas jo juoku skardi," "staiga pajunta, kad gugčioja sausomis, sprogstančiomis ašaromis," "net siūsu pasidaro" ir tt.

Pasakyti Šeinius "novelių" turinį tai būtų sugadinti kitam skaitytojui skaitymą. Kiekviena yra savotiška, kiekviena maloni skaityti ir skaitytina. J.

Rašo V. J. BUDRIKAS.

ant žemesnio laipto. Buti kilniu valdovu prakilnuose darbinukuose — tai žmogaus pirmoji ambicija; buti turtingu valdovu — tik antroji.

Nesuteptas žalingu negražumu, nevaisingomis ašaromis ar žmonių širdies krauju, kilnus vaisingas darbas, nuolatos kilnėjas, pasireišk žemėje kaip puikus vienatinis žmogaus stebuklas; kaip naujas sovereniskumas; industrinė aristokratija. Darbo karžygybė yra kilnesnė už karo karingumą. Ji bus realizuota žemėje.

Kada mamonos garbintojai virs dieviškais darbo garbintojais, ir siela vėl bus jaučiama pulsuojančiam mechaniniam žemės animalizme, tada žemė vėl pastos rojumi.

Visas tikras darbas yra aukščiausia religija. Darbas yra senesnė evangelija už visas skelbiamas evangelijas. Jis talpina savyje visas evangelijas. Jis yra pirmoji ir paskutinė evangelija.

Darbas yra gerovės kurėjas. Viena liturgija visada pasiliks: darbo malda.

Viena didi, beskaitlinga darbo minia: artojai, verpėjai, audėjai, statytojai, kurėjai; pranašai, poetai, filosofai, valdovai; kankiniai ir kilnūs žmonės. Jie visada maršuoja priekyn nuo pat pasaulio pradžių.

Tikras ir kilnus darbas yra žmonių išganytojas.

Parašė P. BAJORAS.

Daugiau kalbamės. Apie smagiai pergyventas jaunatvės dienas. Apie tai, kaip dabar mums gyvenasi. Aš jam pasakoju savo, jis man — savo. Jis gyvena prastoje miesto daly. Dirba prie namų statybos. Karūčiū per dienų dienas murininkams plytas veža. Sunkus darbas... Dirbant, prakaitu apsipliesjęs, plytų dulkmėmis apneštas, purvinas... Dirba kada gražus oras. Lytingomis dienomis namie sėdi arba "kitur dolerį-kitą užmušti" eina...

Daug bėdų jis turi. Patį, šeši kudiškai, menki uždarbiai, ligos, gydytojai, vaistai, maistas, drabužiai, aukštos nuomos...

"Lyg čia viską išpasakosi..." — sako. — "Man, turbūt, jau taip skirta..."

Giliai atsidusau į jį žiūrėdamas. Nesmagu. Vėl tasai kartą buvęs visuomet ryškus Antanėlis mano veidentuvėje kyla. E, visai kitoks jis tuomet buvo! Nėra jame dabar tų raudonuojančių veidų, tų žydriai žėrinčių akių, tos jaunos, nekaltos, linksmos šypsenos... Dabar matau tik rambų Antaną, giliai jo įdubusias akis. Jis jį mažą kuprelį jau metasi. Jo veidas išgeltęs, ruožais išvogotas... Sunkus gyvenimas, matyti, jam tą kuprelį uždeda. Rupestinga buklė ruožais veidą vagoja...

Vėl atsimenu. Antanėlis jau paugėjęs vyrukas. Vis toks smagus, toks linksmas. O dainininkas-dainininkas! Uždainuos, budavo, tai net mūsų laukai ir visuomet ošiaš šilelis skamba! Dainuodamas jis arė ir akėjo. Dainuodamas gulė ir kėlė. Šventadieniais gi, pasipuošęs, bažnyčion ejo, vis taip ant šono pakreipta kepurėle užsidėjęs. Ir vis taip kilniai, taip išdidžiai. Žinau, ne viena ir mergaičių Antanėli savo žydrėmis akimis gaudė, nes: Antanėlis vienturtis, Antanėlis — geras dainininkas, Antanėlis — kokios keliolikos parapijos dar pajauškoti reikia!

Bet kartą ateina jis pas mane ir sako: "Važiuosiu..."

"Kur tu, Antanėli, važiuosi?" "Laimės pajieškot, pasaulio pamatyti..."

"O namie ar jau negerai?"

"Ką jau čia ir kalbėti?!... Nesmagu, nyku... Norisi kitur ir kitaip pagyventi..."

Dar kiek po to, išsirengęs ir išvažiuo. Toli, buvo sakoma — į Ameriką.

Iš Amerikos jis savo tėvui kartą laiškė atrašė: "Laimė atradau. Smagiai gyvenu. Kaip tikras Lietuvos ponas valgau ir gražiais drabužiais rengiuosi..."

Atsiuntė ir savo paveikslą. Išdidžiai tame paveiksle Antanėlis išrodė. Gražiai sugarbinuoti plaukai. Laikrodėlio rėtelis skersai krutinę kabo. Drabužiai gražūs. Rankoje lietsargis. Veidas toks

Šypsena

ŠYPSENA ant žmogaus veido, tai kaip saulės šviesa vasaros dieną. Šypsena reikalauja mažai pastangų, kad nušviestų veidą. Nepaisant kokios profesijos žmogus būtų — šypsena visuomet pagelbsti atsiekti aukštesnio idealo ir garbės.

Mums visiems patinka matyti asmenį, kuris mus pasitinka su šypsena. Pamatę kitą šypsantis ir mes tuojuo permoinome savo jausmus ir upą, jei net ir labai nusiminę, nuliudę, pilni keršto ar pagiežos butume. Ta svetimoji šypsena, kaip kokia misteriška įjega, sušvelnina mūsų širdis ir prašina daug keršto, pykčio ar blogų žodžių.

Kada mus apima rupestis ir susigrauzimas — bandykime juos nusikratyti kregrečiausiai. Šypsokimės. Tegul šypsena nušviestų mūsų veidus. Bus sveika ir maloniau gyventi.

Aš jau senai skaičiau eiles tulo poto, kurio pavardės šiuo syk neprisimeinu. Jis aiškiai pasakė, kad verksmas ir dejavimas nieko gero žmogui neduoda:

Ar dejuok, ar vaitok — Balsu nieks negirdi. Nusijuok, nus'kvatok — Tai pagausi širdį.

Tų žmonių, kurie nedaileidžia šypsenos ant veido — gyvenimas yra beviltis ir bereikšmis. Jie visuomet mano, kad jie tiktai piktomis dvasiomis apsupti ir visokios nelaimės juos tyko. Jei kuris tokių žmonių yra užėmęs svarbią vietą socialia-

pilnas, toks vaikus. Net pavydėti reikėjo.

Bet dabar? Gyvenimas, matyti, Antanėli sumurgdė, apčiulpė ir suglamžytą iš savo nemalonių spaustuvų išmetė...

Ilgokai pasikalbėję, palinkėjome vienas kitam pasekmių ir atsiskyrėme: aš nuėjau savu keliu, jis — savu. Ką jis galvojo — nežinau. Bet mano minty tik kartojojosi ir kartojojosi:

"Kudikystės dienos — kur jus dingote?! E, triumfuojantis jaunų dienų džiaugsmas — kur tu išnykai?!... Pagaliau, kur tas gražus, visuomet linksmas buvęs Antanėlis pasidėjo?!..."

Kiek paėjėjęs, atsiskukau. Mačiau: Antanėlis pamažėli, lėtai žingsniais nuo manęs tolino... Priešęs gatvės kampa, pasisuko į kitą gatvę ir dingo...

O didmiesčio gatvė užė...

Rašo J. A. KAZLAUSKAS.

me gyvenime — jis negali nieko gero atsiekti. Jo ir plačiosios minios negarbia. Šypsena yra gera rizika ir pelningai apsimoka kiekvienam. Juk niekas negali įrodyti, kad žmogus su paniuruusia išvaizda ką nors gero ar praktiškaus galėtų žmoniai nuveikti.

Parašius šypsantį veidą — suteikia naujas lėjas ir naują viltį tiems, kurie visada nusiminę ir susiraukę.

Kaip būtų bloga mums visiems, jei mes negalėtume juoktis ir šypotis! Keliaujant svetimuose kraštuose, tenka susitikti svetimų kraštų žmones. Prisiecia pas juos šio-to pasiklausti. Visųpirma: "Mijame jį veido išraišką, ar jie su mumis elgiasi teisingai ar apgaulingai. Pamačius ant jų veido šypseną — mes širdy jaučiame, kad tie žmonės yra teisingi ir geru velijanti. Žinoma, yra šypsena ir apgaulingų. Juk ir priežodis sako: "Jis juokiasi, bet velniū mishiņa". Tačiau kiekvienas civilizotas žmogus tuojuo suprantant nuduotą ir apgaulingą šypseną, kuri nepaieina iš gilumos širdies. Tokių žmonių mes greitai šalinamės.

Pasaulis visuomet jieško linksmų žmonių, žmonių su šypsena ant veido. Jei žmogus būtų ir turtingiausias — jis nekuomet neturės pasitenkinimo gyvenime, jei nebus linksmas ir nesišypsos. Šypsena davė pagrindo daugeliui vyrų atsiekti aukštas, garbingas ir pelningas vietas.

Taigi, šypsokis — ir pasaulis šyposis su tavim. O jeigu nori verkti — verk sau vienas.

"Lietuviškoji Enciklopedija"

Kaip tautos gyvenimas pulsuoja, nešdamas mus vis į tobulesnę ateitį, taip rašto ir minties pasiekimų viršunė — enciklopedija, Lietuviškoji Enciklopedija, sąsiuvinis po sąsiuvinio neša mus į kulturingesnę, turiningesnę ateitį. Dvidešimtajame amžiuje tautai enciklopedija yra tas pats, kaip kraujas gyvam organizmui. Iki šiol, istorijai mus žiauriai persekiojant, negalėjome pasivyti kitų tautų kultūros šioje srityje, neturime dabar jau pilnos ir naujomis laidomis leidžiamos enciklopedijos, bet turime užtikrintą žengimą pirmyn, — mūsų enciklopedija stipriai žygiuoja užsibrėžtu keliu, turtindama mus savo sąsiuviniais kaip gerų palaimos deivė. Štai jau šeši su puše tomo tokių knygų atsistojo lietuviško knygyno lentynose — išėjo šešis kartus po dvylikę sąsiuvinių ir jau įpusėjo septintasis tomas. Paskutinis įrašytas žodis: Elis. Paskutinis išspausdintas puslapis 767-tas. Tiek proto stambių švistelėjimų įvyko lietuviškoje padangėje.

Lietuviškoji Enciklopedija išėina sąsiuviniais, kad kuo daugiau žmonių ją galėtų įsigyti. Kulturingam žmogui apie reikalingumą ją įsigyti nereikia nė pradėti aiškinti. Pagaliau, kaip naujoviškų laikų lietuvių, pasiryžusių skintis kelius į pasaulinius pasiekimus, mūsų yra pareiga savąją enciklopediją paršikviesti į namus. Visame lietuvių pasulyje turi būti ši brangi proto viešnia, kur tik po saule yra mūsų kraujo seserų ir brolių.

Lietuviškąją Enciklopediją leidžia Spaudos Fondas Kaune, (taip užtenka trumpai ir adresuoti). Prisdėkime prie šio didžio traukinio, kupino minčių turto, pajėgumo, kad jis išneštų mūsų žodį, ap-

sivaikinavusį tokiu laimėjimu, į vis gražesnę lietuvių ateitį! Enciklopedija nėra tik Lietuvos respublikos vidaus dalyku — ją turi rūpintis kiekvienas lietuvis, kokiam pasivietyje jis nebūtų! Atsiminkime, kad Lietuviškoji Enciklopedija eina!

Del informacijų apie Lietuviškąją Enciklopediją galima rašyti ir adresuoti: Mr. Arėjas Vitkauskas, 2135 W. Coulter St., Chicago, Ill.

Aš nežinau

Aš nežinau, kas už žvaigždyno. Kur paukščių driekiasi keliai. Kas dedasi aplink sietyną, Kam tviska šaurės spinduliai.

Aš nežinau kam Grigo ratai šiaurės padangėje vis tūno. Kometas uodega taip retai Užkliuna dangiškąjį kuną.

Aš nežinau kur gemst ionai, Kas budavoja molekulas, Del ko atomai, elektronai Substancijoj vis juda, kulas.

Aš nežinau, del ko celėlė Gyvybės slepinis talpina, Kas nulemia žmogaus dalelę, Kas sielejo jausmus jo pina.

Aš nežinau kodel grudelis Pasėtas į žemelę juoda Patampa auksinis šiaudelis Ir ilgą našią varpą duoda.

Aš nežinau, kodel lelijos Ir kitos gėlės kvepia Gal but kad Dievas mūsų bijos Kad viską nuo mūsų slepia.

K. Vidijus.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

VAJAUS REIKALE

Brangūs Susivienijimo nariai ir tie, kurie dar nesate nariais! Šiandien vėl yra reikalas savo mintimis pasidalinti ir vienas kito patarimus išgirsti. Šiandien mes vėl pradame sunkų darbą, kurį turėsime atlikti per ateinančius kelis mėnesius. Tai yra stasim j Pažangos Vajų gavimui naujų narių del mūsų brangios organizacijos.

Stodami į šį darbą, pirmiausia turime vaduotis tais faktais, kad mes einame į darbą del kitų gerovės; del gerovės tų, kurie dar nėra mūsų organizacijos nariais. Mes, prirašdami juos prie Susivienijimo, padarysim jiems labai daug gero.

Yra didelis skaičius mūsų brolių ir seserų lietuvių, kurie dar nepripuli prie jokios organizacijos ir kada kokia nelaimė juos ištinka, tai tada jie atsiduria labai blogoj padėty. Jam ar jai, kurie apleidžia šį pasaulį, jau neberupi mūsų kasdieniniai reikalai. Bet likusieji turi visus nesmagumus pamešti. O kas gali būti nesmagiau, kaip finansinė padėtis? Pavyzdžiui, jeigu žmogus paserga keletą savaičių arba keletą mėnesių laiko ir paskiau atsiskiria nuo savo šeimos, jis palieka viską ant jų rankų. Palieka ligoninę ir gydytojo sąskaitas nemokėtas, taipgi ir visokių kitokių sąskaitų susidariusių per tą laikotarpį, kada jis sirgo ir nebegalėjo savo šeimos aprūpinti. Tai šie rūpesčiai ir vargai palieka ant šeimos rankų, kada vyriausia šeimos galva pasitraukia iš šio gyvenimo.

Bet jeigu šis šeimos narys būtų prie Susivienijimo priklausęs, tai tie rūpesčiai būtų prašalinti atsiment tam tikrą, jam priklausancią apdraudę dalį. Panašiai atsitinka ir ligai ištikus. Jeigu žmogus susserga ir reikia keletą savaičių namuose išbūti negaunant jokiu pajamų, tai ir sudaro nemažai rūpesčio. Bet, priklausant prie Susivienijimo ir gaunant tam cikrą dalį pašalpos, galima daug lengviau sirgti ir sveikatos laukti.

Taigi brangūs broliai, matote kokį gerą mes galime padaryti prirašdami savo tautie-

čius prie Susivienijimo. O prie to ir patiems bus gera nauda. Matote, kad dabartiniame vajuje yra skirta gana didelis atlyginimas ir galima laimėti dideles dovanas. Taigi visapusiškai imant yra verta šiam vajuje pasidarbuoti.

Distrikto 12 kuopoms

Dabar noriu tarti vieną kitą žodį 12 distrikto kuopoms ir veikėjams visoje Ohio valstijoje. Man yra linksma, kad vajuje vedėjai manimi pasitikėjo ir paskyrė mane 12 distrikto generaliu organizatorium. O aš šia proga kreipiuos į tamstas visus su prašymu gero kooperavimo ir bendro veikimo. Aš tamstoms teikiu visą galimą pagalbą visuose reikaluose. To paties prašau ir iš tamstų pusės. Prašau kuopų, kad prisijumtumėte man savo organizatorių vardus ir antrašus, kad aš galėčiau paskirti juos savo deputatais tamstų kolonijose. Tokiu būdu mes galėsime viską geriau sutvarkyti ir darbas eis daug lengviau ir paskmingiau. Gal bus tokių dalykų, kur aš galėsiu greičiau tamstoms pagelbėti, negu vajuje vedėjas, todėl kad busiu arčiau prie visų. Taigi ir prašau, kad greitu laiku man suteiktumet prašytas informacijas.

Auksiniame Vajuje Ohio valstija gražiai atsižymėjo, užim-dama, rodos, antrą ar trečią vietą, prirašant virš šimto naujų narių. Šiame distrikte randasi 13 kuopų ir daug darbščių narių, o veikiant kooperatyviai galėtume užimti pirmą vietą. Aš tą prizadą vajuje vedėjams padariau. Taigi, broliai ir sesės, paremkite mano žodį savo pasidarbavimu.

Toliau, prašau kuopų sekretorių, kad kaip tik naują narį prirašysite prie savo kuopos duokite man žinoti, kad aš tuoj galėčiau organe paskelbti. Laikas nuo laiko bus pranešta, kiek katra kuopa naujų narių prirašė.

Taigi visi stokime į darbą ir vienas kitam padėkime.
Jonas Jarus,
12 Distrikto org.,
8813 Empire Ave.,
Cleveland, Ohio.

riaus viena jaunuolių kuopa galėtų kitoms kuopoms suteikti informacijas apie savo veikimą. SLA Centras per šį skyrių galėtų suteikti sugestijas jaunimui kaip geriausia yra veikti del organizacijos. Organizacines pamokas, kurias "Tevynė" dabar suteikė užaugusiems SLA nariams lietuvių kalboj, būtų galima suteikti jaunimui angliškaj kalboj.

Kokioj formoj šis angliškasis skyrius turėtų būti, sunku kol kas pasakyti. Gal but mėnesinis žurnalukas geriausia patiktų jaunimui. Tačiau toks dalykas pusėtinai daug išlaidų sudarytų organizacijai. Tad pačioj pradžioj kaipo eksperimentui, manau, kad įsteigimas vieno puslapio angliškaj kalboj kas savaitė atatikytų jaunimo reikalams, ir tuo pat syk organizacijai išlaidų beveik nesudarytų.

Manau, kad šis pasiulymas įsteigti anglišką skyrių "Tevynėje" yra labai reikšmingas ir visas Amerikos lietuvių jaunimas, ir sykiu užaugę žmonės, kurie tik tai yra SLA nariai, turėtų išreikšti savo paramą šiam sumanymui.

Reikia sveikinti "Tevynės" redaktorių už jo rupestingą susidomėjimą jaunimo reikalais, ir todėl turime visi jį remti šiame darbe. Kiekvienas du-das, kuris pritrauks jaunimą prie organizacijos, turi būti išnaudotas. O šis pasiulymas yra vienas iš geriausių būdų sukurti naujų jaunų narių į S. L. A.

K. Michelson,
SLA. Jaunuolių
Komisijos pirmininkas.

Mr. K. Jurgelionis,
307 W. 30-th St.,
New York, New York.

Dear Sir:—

Have just read the question put up to the American born Lithuanians, members of the Alliance.

"Do you wish an English Section in Tevynė?"

As an American born member of the Organization for the last fifteen years, I say, "NO" definitely "NO".

Our organization was founded by the Lithuanian people, so let it remain wholly and truly in every respect Lithuanian. Sincerely hoping the English Section will not go thru, I remain

Fraternally yours,

J. Rasmor,
Sekr. and Correspondent
of the S. L. A. 63 Br.

Prakilnus darbas

Gerbiamam Tėvynės Redaktoriui

Neturėdamas laiko nei patyrimo rašyti, bet, perskaitęs Jusų redaguojamą Tėvynę, pajutau rodos kokia tai jioga vertčia Jums širdingai padėkoti už Jusų pasiūventimą taip nuosirdžiai dirbti visuomenės labui. Negaliu sau persistatymti: rodos, kad būtų snapas ir kad šiandien yra tokių nuosirdžiu asmenų, kaip Tamsta, ką Jūs pilnai įrodot redagavime, kur jokių asmeniškumų, jokio keršto bei pagiežos nematyti, o vien tik pamokinimai ir nuosirdumai, kas patvirtina Jusų asmeniškumą.

Pirmiau aš Tėvynės beveik neskaitydavau, nes budavo pilna keršto ir purvinos politikos; pilna neapykantos, na, o kaip jausies perskaitęs tokį laikraštį? Juk žinoma, kad pagadina jausmus, nes su kuo sutapisi, toks ir pats tapsi. Pirmiau visokius laikraščius skaitydavau, bet dabar pasitenkinu vien Tėvynė.

Gerbiamas Tamsta, aš ma-

tau Jusų asmeny kilnią idėją, tai ir Jusų straipsnius perskaitę pasijaučiu kokios tai jėgos pastumėtas prie kilnesnių minčių. Turiu pasakyti, kad Toronto SLA. 236 kuopos visų narių vėdai nusišypsojo, kaip Tamstos globai pateko Tėvynė. Linkiu, kad Jums užtektų sveikatos ir stiprybės šios broviškos draugijos organa per daug metų palaikyti savo globeje.

A. Paulius,
SLA. 236 kp. narys.

SLA. antro apskričio metinis suvažiavimas

SLA. antro apskričio metinis suvažiavimas įvyks spalio 30 d., 1938 m., L. U. Klubo svetainėje, 12 Vernon St., Worcester, Mass. Posėdis prasidės 10 val. ryte.

Yra pageidaujama, kad kiek viena SLA. kuopa Massachusetts valstijoj pasiųstų pilną skaičių atstovų į šį taip svarbų suvažiavimą. Siųskite tiek atstovų, kiek jus siunčiate delegatų į SLA. seimą.

Šiame suvažiavime bus svarstoma daug svarbių dalykų, kaip apskričio, taip ir viso Susivienijimo reikaluose. Apskričio valdyba bei įvairios komisijos išduos raportus iš savo veikimo.

Todel malonėkit išrinkti rimčiausias ir gambiausias ypatas iš savo tarpo, pagaminkite naujų sumanymų ir tuo būdu prisidėkite prie palaikymo šio pavyzdžio SLA. apskričio.

A. Kriaučialis, pirm.
J. Lekys, sekr.

Iš SLA. pirmo apskričio suvažiavimo

Rugsėjo 25 dieną, Shenandoah'ry, Mainierijų svetainėje, įvyko SLA. pirmo apskričio suvažiavimas. Suvažiavimą atidarė apskričio pirm., J. Visbara, kuris palikta ir suvažiavimo vedėju. Į mandatų komisiją pirmininkas paskyrė J. K. Urboną iš Shenandoah ir P. Bellą iš Tamaqua. Mandatų komisija pranešė, kad yra 9 kuopos išrinkę 78 delegatus. Septyni delegatai nepribuvo, todėl suvažiavime dalyvavo 71 ir apskričio valdyba. Laike mandatų tvarkymo, pakalbėjo St. Gugužis, buvęs SLA. prezidentas. Iššaukiant delegatų vardus, dvi delegatės: M. Urbonienė iš Shenandoah ir P. Taninienė iš Mahanoy City delegatams prisegėjo po gražią gėlę, kaip atstovo ženklą.

Praeito suvažiavimo protokolais perskaitytas ir priimtas vienbalsiai. Valdybos raportai buvo, maždaug, tokie: "Atlikome savo pareigas ir dirbome." Bet ką dirbo, tai nepamoka. O kiti raportavo, kad nieko nebuvę galima dirbti ir gal tuom padarė klaidą. Aš pasakysiu, kad jei nieko nedirbo, tai ir klaidų negalėjo padaryti. Kol išvažiavimo komisija sutvarkė sąskaitas, tai buvo daug nesuosirdžiai dirbti visuomenės labui. Negaliu sau persistatymti: rodos, kad būtų snapas ir kad šiandien yra tokių nuosirdžiu asmenų, kaip Tamsta, ką Jūs pilnai įrodot redagavime, kur jokių asmeniškumų, jokio keršto bei pagiežos nematyti, o vien tik pamokinimai ir nuosirdumai, kas patvirtina Jusų asmeniškumą.

Pirmiau aš Tėvynės beveik neskaitydavau, nes budavo pilna keršto ir purvinos politikos; pilna neapykantos, na, o kaip jausies perskaitęs tokį laikraštį? Juk žinoma, kad pagadina jausmus, nes su kuo sutapisi, toks ir pats tapsi. Pirmiau visokius laikraščius skaitydavau, bet dabar pasitenkinu vien Tėvynė.

Gerbiamas Tamsta, aš ma-

čiai pakalbėjus, nutarta garsinti per 15 minučių kas programos apie SLA. ir Pažangos Vajų ir kad būtų plačiau aiškinama apie Lietuvą. Garsinimo sąlygos: gaus mokėti dalį nuo naujai prirašytų narių, o kiek nors mokės kuopos, apskritis ir Centras. SLA. Pildomoji Taryba savo suvažiavime turės išdirbti tam reikalui planą.

Sekantiems metams apskričio pirmininku išrinkta V. Smulkštys, o vice pirmininku M. Sponis, abu yra iš Minersville, Pa. Kitais viršininkais palikta senieji: sekr. F. Lukošiumienė, išdin. J. Subačius, išdo globėjai E. Petrušauskienė ir A. Ramanauskas, organiz. S. Gugužis. Generaliu organizatorium vienbalsiai išrinkta A. J. Banišauskas.

Sekantis suvažiavimas nutarta laikyti Frackville, Pa. Suvažiavimas užbaigta 5 val. vakare.

Užbaigę suvažiavimą, delegatai sušedo už ilgų stalų užkandžiai ir prie skanaus užkandžio bei stiklo alaus draugiškai pasikalbėjo. Buvo tariški, kad persikvietus pakalbėti prezidentą F. J. Bagočių. Jei kuri kuopa surengtų tuo tikslu prakalbas, prašau man apie tai pranešti, o aš pasistengsiu tame reikale visoms kuopoms patarnauti.

A. J. Banišauskas,
Box 61,
Mar Lin, Pa.

Toronto, Canada

Torontiečiai, domės!

SLA. 236 kuopa rengia 4 metų sukakties paminėjimą spalio 15 d., 7:30 val. vakare, ukrainų svetainėje, kuri randasi priešais Western Hospital ant Bathurst St.

Visi Toronto lietuviai nuosirdžiai kviečiami atsilankyti, o kuopos nariai, beabejonės, noriai tokį svarbų parengimą atlankys.

Programas žada būti įdomus, o po to šokiai erdvoj ir gražioj salėj. Toje svetainėje lietuvių parengimas įvyks pirmą kartą, nes ji tik šiomis dienomis atsidaro. Tad, iki malonaus pasimatymo su visais Toronto lietuviais.

SLA. 236 Kp. Korespondentas.

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho ir apeliinkų organizatorių suvažiavimas

SLA. didysis Pažangos Vajų prasidėjo su pirma diena spalio. SLA. prezidentas adv. F. J. Bagočius ir Vajaus Vedėjas Tėvynės redaktorius Kleofas Jurgelionis kviečia mus visus prie didžiojo organizacijos darbo.

SLA. 3 apskritis šaukia Pittsburgho ir visos plačios apeliinkės kuopų organizatorių, kuopų valdybų narių ir visų esančių bei busiančių vajuje dalyvių suvažiavimą spafo 16 d., 2 val. po pietų, LMD. svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa. Tame suvažiavime dalyvaus Tėvynės redaktorius gerb. Jurgelionis, kuris suteiks daug naudingų patarimų del sekinamos Pažangos Vajaus darbuotės. Taip pat dalyvaus ir keletas Pildomosios Tarybos narių, vykstančių į P. T. suvažiavimą: išdin. K. Gugužis, išdo globėja p-lė E. Mikužiuotė.

Tame suvažiavime mes norime išjudinti prie darbo visą plačiąją Pittsburgho apeliinkę — tą didžiulę lietuvių koloniją. Todel šiūomi kviečiame Pittsburgho ir visos apeliinkės visų kuopų darbuotojus, kuriems tik aplinkybės pavyls, dalyvauti viršminėtame suvažiavime, nepaisant, ar jusų kuopos priklauso prie apskričio, ar ne.

Posėdžiams pasibaigus, yra rengiamas bankietas, kur bus proga netik su garbingais svečiais ir viešnioms susitikti ir tarpusavy pasikalbėti, pasilinksinti išgirsti SLA. 3 apskričio skautų atstovės p-lės Marijonos Bartkiūtės pranešimus ir įspūdžius iš Lietuvos.

Norintieji dalyvauti bankietė, malonėkite pranešti išanksto apskričio sekretoriui arba kitiems komiteto nariams.

SLA. 3-čio Apskričio Valdyba,
per sekr. S. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.
Tel. Fairfax 3410

Mahanoy City, Pa.

SLA. 211 kp. rengia šaunią vakarienę

SLA. 211 kp. rengia iškilmingą vakarienę ir balių spalio 16 d., p. Norkevicienės svetainėje, West Mahanoy St., Mahanoy City, Pa. Prasidės 7 valandą vakare. Įzanga tiktai \$1.00.

Tai bus labai smagus pasilinksminimo vakaras, į kurį yra kviečiami visi SLA. 211 kp. nariai, šios apeliinkės kitų S. L. A. kuopų nariai ir kartu kaip Mahanoy City, taip ir kitų apeliinkės miestų ir miestelių lietuviui šiame iškilmingame ir smagiame pokily dalyvauti. Atminkite, kad ką S. L. A. 211 kp. rengia, tai surengia tinkamai. Todel dalyvaukite visi.

Kviečia Komitetas.

Norwood, Mass.

SLA. 131 kuopoje politika kenkia veikimui

Jau praėjo trys mėnesiai nuo SLA. 40 Seimo ir nuo to laiko kiekviename "Tėvynės" numeriy skelbiama apie SLA. Pažangos Vajų ir nurodymai, kaip pajvaivinti susirinkimus, kad nariai juos skaitlingiau lankytų. Nurodoma taipgi budai, kaip padidinti narių skaičių ir tt.

Iš kitų kolonijų per "Tėvynę" matome puikias pasekmes ir gražius pasižadėjimus geros valios darbuotojų. Ir SLA. 131 kuopos darbuotojai galėtų nemažiau pasidaruoti. Galėtų nuveikti net daugiau, negu kitos darbščios kuopos nuveikia. Bet, deja, pas mus dar vieikia partiniai nesupratimai, laike susirinkimų ant vieni kitų užsipuldinėjimai, nuo ko neatsilieka net ir valdyba. Del to daug laiko susirinkimuose betiksliai sueikvojama.

Patartina politiką palikti namie einant į kuopos susirinkimus, nes tas politikavimas išvaiko narius iš susirinkimų: jie užsimoka duokles ir skubiniasi lauk. palikdami vien kuopos valdybą bartis...

Eilinis Narys.

So. Boston, Mass.

Svarbu visiems SLA. 188 kuopos nariams ir narėms

SLA. 188 kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 16 d., Lietuvių Žinyčios svetainėje. Susirinkimą atidarė vice pirm. Čižauskas. Vėliau pribuvo ir pirm. Rev. B. F. Kubilius. Praeito susirinkimo protokolas perskaitytas ir priimtas vienbalsiai.

Ligonijų nesirado. Komisija išdavė raportą kaslink svetainės paėmimo del šokių. Jene Pirminas paaiškino, kad SLA. 188 kuopai neduodama Lietuvių svetainė. Apkalbėta, kodėl taip yra. Pirm. B. F. Kubilius paaiškino reikalą. Vienbalsiai nutarta parašyti papeikimo laišką del Lietuvių svetainės tokio nusistatymo. Mat, jei ne jų plauko žmonės, tai ir neduoda. Tai yra labai prastasis nusistatymas svetainės vedėjų.

SLA. 188 kuopos nariai, lankykite susirinkimus ir užsimokėkite savo duokles, kad nelik-

tumet suspenduoti. Sekantis SLA. 188 kuopos susirinkimas įvyks spalio 21 d. Nepamirškite ateiti ir atsivesti nors po vieną narį prie SLA. 188 kuopos prisirašyti.

Atminkite ir pagalvokite, kad SLA. sušelpia daug našių, patekusių nelaimėn. Moka pašalpas narį ligai ištikus. Pašalpgaviai gauna pomirtines. SLA. — tai lyg ta motina savo nariams širdingai ir teisingai besirūpinanti. SLA. išaugo milžiniška organizacija. Prisdėkite ir mes prie jos augimo. Gaukime kiekvienas bent po vieną narį.

J. Kučinskas,
SLA. 188 kp. org.

Toronto, Canada

IS SLA. 236 kuopos susirinkimo

Rugsėjo 12 d. įvyko SLA. 236 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame narių dalyvavimas nedaug. Pirm. V. Dagilis paskaitė keletą ištraukų iš "Tėvynės" apie vajų ir ragino, kad nariai imtųsi aktyvumo narių į SLA. prirašinėjime. Organizatorius A. Frenzelis pridavė vieną naują narę, Skinuliene.

Buvo daug kalbėta apie numatomą steigti bendrą Toronto lietuvių kulturinį klubą, kurio sumanytoju buvo p-lė Avietenaitė, Lietuvos Pavilono Pasaulinėje Parodoje vyr. komisaras, kuri trumpam laikui lankėsi Toronte ir pasiūlė Toronto lietuviams suorganizuoti klubą, o ji bus tarpininkė apripinime to klubo laikraščiais ir knygomis. Apie tai susirinkimą painformavo J. Stankus ir pritarė, kad mūsų kuopa prisidytų prie tokio klubo, jeigu jis bus steigtas. To klubo steigime pažadėjo savo pagalbą ir Liet. garbės konsulas Kanadai p. Grant-Suttie. Prisdėjimui prie tokio klubo pritarė ir daug kitų narių ir tam reikalui tapo išrinkta komisija iš trijų asmenų, butent: St. Batkienė, O. Indrelienė ir J. Stankus. Komisija turės pasimatyti su konsulu ir sužinoti, kas toliau bus veikiamas, kad toks klubas būtų įsteigtas.

Sužinota, kad to buto šeimininkai, kuriame kuopos susirinkimai budavo laikomi, išsikrausto ir todėl prisieina kitur patalpos įjėskoti.

Kalbėta del paminėjimo 4 metų sukakties nuo kuopos įsikurimo. Numatoma ruošti bankietas ir tikimasi gauti kalbėtoją iš SLA. Centro. Kol kas dar tikrai nežinoma parengimo data, bet nariai prašomi sekti skelbimus kitur, k. t. "N-se" bus paskelbta vėliau, o jeigu dar bus nepervėlu, tai ir "T-je" pranešim. Tas pats ir su susirinkimu, kol kas dar nežinoma kur bus gauta vieta, bet datą galima paminėti: susirinkimas įvyks 9 d. spalio mėn., 2 val. po pietų, t. y. ant rame sekmadieny kiekvieno mėn. taip kaip visuomet budavo.

Lai gyvuoja!

SLA. 236 kuopa!

Kadangi spalio 7 dieną sukanka keturi metai mūsų kuopos gyvamui, tai šia proga lai bus man leista širdingai pasveikinti mūsų kuopą ir jos gana gausią šeimą, kuriai linkiu dvigubai paaugti ligi ateinančių metų, kuomet mes švešime penkerių metų sukaktį. Šiandien SLA. 236 kp. turi 76 narius. Linkiu, kad už metų jų turėtų nemažiau 150. Pravartu priminti, kad mūsų kuopos augimui, nors ir nekiosiose sąlygose, pagelbėjo geras narių susiklausymas ir energingas jos darbuotojų pasišventimas savo pareigoms. Linkiu jiems gero ištvermės ir ateties darbams, kuriais visi kartu galėsime džiaugtis.

SLA. 236 Kp. Korespondentas.

Dvi nuomonės angliško skyriaus klausimu

"Tėvynė" nr. 38-tam tilpo editorialas, kuris palietė klausimą ar būtų pravartu turėti anglišką skyrių "Tėvynėje". Tame pačiame numery taipgi tilpo balotas angliškaj kalboj su klausimu, ar angliškasis skyrius yra pageidaujamas ar ne. Editoriaslaus pareiškia, kad angliško skyriaus įvedimas priklausys nuo to, kiek bus gauta atsakymų su tokio skyriaus pageidavimais.

Nėra nei jokios abejonės, kad šis klausimas yra vienas iš svarbiausių, kuris paliečia jaunimo organizavimą Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Šiandien mūsų organizacija turi virš du tūkstančius Amerikoj gimusių ir mokslus išėjusių žmonių, kuriems angliška kalba yra prigimta kalba. Jiems būtų daug lengviau šioj kalboj sekti organizacijos reikalus, ir taipgi vesti organizacijos veikimą. Nors daugelis iš jų ir moka arba supranta lietuvių kalbą, vis vien jie pripatė yra angliškaj kalboj visus savo reikalus vesti. Todel šis pasiulymas vesti anglišką skyrių "Tėvynėje" ir yra labai svarbus.

Įvedimas šio skyriaus daug daugiau priristų prie mūsų organizacijos visus esančius S.

L. A. narius, kuriems angli kalba yra prigimta kalba. Daug daugiau galėtų šie nariai susidomėti organizaciniais reikalais ir pradėti veikti organizacijos labui.

Angliškasis skyrius taipgi pakestintų prirašymą jaunuolių narių prie SLA. Amerikos jaunuoliai didžiujai labai sunkiai gali lietuviškai skaityti. Jaunuoliai pirmia, negu jie stvoja į bile kokią organizaciją, reikalauja įrodymų, kad ta organizacija turi aktyvų jaunimo veikimą. Šiandien Susivienijimas Lietuvių Amerikoje to neturi. Jaunuoliai nariai daugiausia yra išsiskleidę užaugusių narių tarpe. Jaunuolių kuopų yra labai mažai, ir tos kurios yra, ir veda veikimą, nėra visai surištos.

Jaunimo veikimas SLA. turėtų būti ne lokalinis dalykas, bet nacionalis. Jaunuolių kuopoms turėtų turėti kontaktą tarpe savės. Tačiau šiandien to visko nėra. Todel, ir sunku yra gauti naujų narių iš jaunimo tarpo. Bet jeigu būtų įsteigtas angliškasis skyrius, kuris liktųsi SLA. jaunuolių narių organu, tai jaunimo veikimą būtų galima daug lengviau išvystyti.

Šiuo pagelba angliško sky-

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPSIO

EUROPOJE TAIKA, o Susivienijime tikras "karas" prasidėjo. Pažangos Vajaus "zerov valanda" išmūšė rugsėjo 30 d., 1 valandą nakčia. Gerokas skaičius mūsų organizatorių pakilo "iš transjėjų" ir puola savo brolius lietuvius, kad jiems gero padarius, kad juos ir jų šeimas prie SLA. Prirašius ir ligos ar mirties nelaimėje jiems pagalbėjus. Tas "karas" tęsis 209 dienas. Apsiginkluokite SLA. Pažangos Vajaus Vedėjo piringta "amunicija" ir stokite tan "karan." Atlikite savo pareigą. Prirašykite bent po vieną naują narį. Pralaimėti nieko negalime. Visi dirbdami laimėsime: tukstančius brolių ir seserų prie didžiausios lietuvių organizacijos prirašysime.

SIOMIS dienomis visiems distriktų ir kuopų užsiregistravusiems organizatoriams išsiuntinėta "amunicija": portfelis, brošiūrėlė "Pirmas Pažangos Vajaus", pavyzdinis paliudymas, 10 aplikacijų, 10 organizatorių raportų blankų, keli vėjau vedėjui adresuoti vokai ir kvitų knygelės. Su šia "amunicija" mūsų darbuotojai galės pradėti "kariuoti" — naujų narių įieškoti. Kam pri-trukas — galės daugiau gauti, o kas užsiregistruos — tam visa ta "amunicija" tuojau bus prisiūsta.

Chicago, Ill.

SLA. 6-to apskričio delegatų žiniai

Gerbiami delegatai-tės, kurie esate išrinkti būti delegatais SLA. 6 apskrity, neatidėliojant dalyvaukite apskričio svarbiame suvažiavime, kuris įvyks spalio 23 d., patogiausioj Chicago kolonijoj — Brighton Parke, p. Gramonto Salėje, 4535 So. Rockwell St., kampe 45-th Pl. Pradžia 1 val. po pietų. Privažiuoti patogų iš visu apie linkių.

Siame suvažiavime turėsime aptarti savo organizacijos darbuotę ir kaip prie to viso rimtai prisiuoti, kad mūsų Pažangos Vajaus duotų sekmingų vaisių. Gerbiami delegatai-tės, pradėkim labiau domėtis apie savo brangią ir didžiulę organizaciją, kuri liks ir mūsų jaunajai genterkai.

Pažangos Vajaus, tai laikotarpis, per kurį mes visi suglaustumem petis petin ir keliais desėtkais tukstančių naujų narių susitrintume ir labiau jam žintume lietuviybę Amerikoje. Todel, kai kitose kolonijose veikėjai ir apskričiai rengiasi darban, tai ir mes chicagiečiai subruskim ir paduokim ranką viens kita, o pasekmių turėsime.

Atleiskit, pertoli nukalbėjau, bet yra faktas, kad SLA. 6 apskričio ribose dar galima keletą tukstančių naujų narių prirašyti. Sakau, šis suvažiavimas yra svarbus. Delegatai-tės ir šiaip veikėjai dalyvaukim visi — pasitarsime, ką galime nuveikti.

K. J. Semaska,
SLA. 6 apskr. sekr.,
4148 So. Campbell Ave.,
Chicago, Ill.

Steubenville, Ohio

A. a. Antanas Kausikas, SLA. 22 kuopos narys

Rugsėjo 20 d. numirė SLA. 22 kp. narys, a. a. Antanas Kausikas. Rugsėjo 15 d. buvo daryta jam operacija. Po sunkios operacijos penktą dieną numirė ir buvo parveštas į jo namus, 430 So. 7-th St., kur ir pašarvotas.

Vel. Antanas Kausikas buvo ramaus budo žmogus ir su visais gražiai sugyveno. Buvo geras organizacijos darbuotojas, laisvų pažiūrų, bet palai-

TORONTIEČIŲ S. L. A. 236 kp. spalio 7 dieną mini keturių metų sukaktį. Kaip ir visos kitos kuopos, ši kuopa susiorganizavo tik iš apie 10 narių. Bėgy keturių metų ji jau turi 76 narius. Tai didelė pažanga padaryta tokiu trumpu laiku. Toronto kuopos nariai yra jauni, neseniai atvykę iš Lietuvos ir energingi. Torontoje tokių lietuvių yra daug. Jei ne visi, tai didelė didžiūma jų turėtų prie SLA. priklausyti. Laikui bėgant gal taip ir bus. O šia sukakties proga Toronto jaunus ir energingus darbuotojus širdingai sveikinome ir linkime kogeriausių pasekmių ateity.

SIAME Tėvynėje numery telpa dvi nuomonės angliško skyriaus klausimu. Tas nuomonės reiškia čia gimė-augė lietuviai. Gerai lietuviškai rašas SLA. Jaunuolių Komisijos pirmininkas, brolis K. Michelsonas, nurodo, kad naudinga būtų angliška skvryū Tėvynėje turėti. SLA. 63 kuopos korespondentas ir sekretorius, brolis J. Rasmor iš Chicago, rašydamas angliskai, pareiškia: "As an American born member of the Organization for the last fifteen years. I say, "NO" definitely "NO!"

dotas su bažnytinėmis apeigomis.

A. a. Antanas Kausikas buvo kiles iš Suvalkų rėdybos, Punsko parapijos, Cirailių kaimo. Numirė sulaukęs 59 metų amžiaus. Buvo vedęs. Amerikoje išgyveno 31 metų. Prie SLA. priklausė 26 metus. Taipgi priklausė prie Lietuvių Brolių Klubo per 15 metų. Steubenville išgyveno 19 metų.

Velionis dideliame nušudime paliko mylimą moterį Oną, tris sunus — Stasį, Antaną ir Franą. Visi jau suaugę. Stasys vedęs. Taipgi paliko tris brolius ir dvi seseris.

J. Balčiūnas gryžo iš Lietuvos su nemaloniomis žiniomis

Tik ką sugryžęs iš Lietuvos, atlanke Tėvynės redakciją J. Balčiūnas, senas SLA. darbuotojas, buvęs daug metų SLA. 36 kuopos Chicagoje finansų sekretorium, taipgi Lietuvių Tautiškų Kapinių globėju ir išdiminku. Lietuvon jis išvyko paviešėti sykiu su savo moterim dar prieš SLA. 40-tą sėimą. Jų dukrelė buvo Lietuvoj su Pirmyn chorū, o Pirmyn chorūi gryžtant Amerikon paliko Lietuvoj su tėveliais ilgesniam laikui ir su jais dabar gryžo.

Brolis Balčiūnas rodos turėjo omenėje patirti, ar negalėtų įsisteigti biznį ar ukį Lietuvoj, idant ten pastoviai apsi-prirašyti. Tačiau rado, kad gyvenimo sąlygos Lietuvoj labai nepalankios.

Brolis Balčiūno papasakojimai apie pasibaisėtiną Lietuvos ukininkų buklę patvirtina visą tą, ką jau mes girdėjome iš pirmiau gryžusio iš Lietuvos brolio Mato.

Lietuvos ukininkas, skriaudžiamas ir baudžiamas, šian-dien gyvena be jokios vilties. Jis net ir karo laukia, kaip kokia išganymo. Sako, per karą vis kas nors gal atsimainys.

Už savo javus ukininkas taip mažai gauna, kad javus pardavęs nežino ką su pinigais daryti. Pasipirkti savo ukiumi reikmenų iš tų pinigų negali, tai tuos pinigus čia pat mugėje ir prageria. Girtuokliavimas Lietuvoj plinta iš nusiminimo — eina didyn ir didyn.

Ukininkų bakažės baigia grūti. Naujų namų jie statytis neturi iš ko. Namams sta-

NESENAI Tėvynėje buvo įdėta iš Lietuvos sugryžusio waterburiečio brolio T. Mato pasakojimas apie tenaitinį mūsų brolių gyvenimą. Siame numery telpa toks pat pasakojimas chicagiečio brolio J. Balčiūno. Broliai Matas ir Balčiūnas žinomi kaip po skirtingų įsitikinimų Amerikos lietuvių darbuotojai, bet jų pasakojimai apie mūsų senosios tėvynės žmonių gyvenimą supuola kaip du vandens lašai.

DISTRIKTO 12 generalis organizatorius, brolis J. Jarus, savo rašiny apie Pažangos Vaju, tarp kita ko, pareiškia: "Stodami į šį darbą, pirmiausia turime vaduotis tais faktais, kad mes einame į darbą del kitų gerovės; del gerovės tų, kurie dar nėra mūsų organizacijos nariais. Mes, prirašydami juos prie Susivienijimo, padarysime jiems labai daug gero".

CICAGISKIS SLA. šeštąs apskritis irgi gyvai Pažangos Vajumi susirupino. Jis šaukia suvažiavimą spalio 23 dieną. Tame suvažiavime bus aptartas budai, kaip juogeriau organizacijai pasidarbuoti, o apskričio sekr. brolis K. J. Semaska, sako: "Pažangos Vajus, tai laikotarpis, per kurį

mes visi suglaustumė petis petin ir keliais desėtkais tukstančių naujų narių susitrintume ir labiau jam žintume lietuviybę Amerikoje." Pirmas SLA. apskritis suvažiavimą jau turėjo ir jame išrinko generalį organizatorių. O kaip gi su kitais SLA. apskričiais?

NORWOOD, MASS. SLA. 131 kp. korespondentas rašo, kad jų veikėjai galėtų pasidarbuoti. Bet, deja — toje kuopoje susirinkimuose net pati kuopos valdyba dar labai politika ir barniais susirupinė. Korespondentas pataria, einant į kuopos susirinkimus, politiką palikti namie.

\$500 TAI mažiausia apdraudos suma, kurią naujas ar senas narys privaleltų turėti Susivienijime.

PAŲVAIRINTI SLA. kuopų susirinkimus paskaitomis ir programais yra kuopų viršininkų pareiga šiame Pažangos Vaju.

PAŽANGĄ Susivienijime nuo apačios iki viršūi iškilmingai pažadėjo vykinti mūsų prezidentas F. J. Bagočius, o jam širdingai pritarė mūsų viceprezidentas J. K. Mazūka. Pažanga "apačioj" jau yra didelė.

Prie velionio karsto buvo daug gėlių. SLA. 22 kuopa ir Lietuvių Brolių Klubas nupirko po didelę ragažę gėlių. Nariai atidavė jam paskutinį patarnavimą ir dalyvavo laidotu-vėse. Palaidotas rugsėjo 24 d. iš Šv. Vardo bažnyčios, kur at-laikyta trejos mišios. Po apeigų, didoko burio giminių, draugų, SLA. narių ir pažystamų nulydėtas į Kalvarijos kapines. Laidojimu rūpinosi graborius Shannon.

Išlėkis, mylimas drauge, šaltoje žemelėje.

Jonas Vilčiūnas,
SLA. 22 kp. sekr.

da ir kunigai, kurie remia valdžią. Lietuvos miesteliuose teko matyti tokį vaizdą: trys dideli policininkai su ištrauktom šoblen veda viduriu gatvės mažutį žmogelį — surakintą lenčiugais, ir visi žmonės žino, kad tai ne žmogždudys, kad tai tik žmogelis, kurs pasipriešino Lietuvos valdžiai.

Brolis Balčiūnas atsivežė dar daugybę kitų nemalonių įspudžių iš Lietuvos. Jis nei nespėjo visko papasakoti trum pame pasikalbėjime su Tėvynės redaktorium. Bendras jo įspudis: Kaune gražu, bet Lietuvos kaimė — Dieve saugok. Tą jo įspudį patvirtino ir jo dukrelė. Kol ji buvo su Pirmyn chorū vaišinama Kaune, jai labai patiko. Bet kai nuvažiavo su tėvais į jų tėviškę, tai kasdien tik prašė: "Daddy, let's go home". Broliui Balčiūnui teko patirti vietoje ir apie Lietuvos cenzūros aštrumą. Lietuvoj, sako, niekas laisvai negali rašyti, nes laisvė yra duota tik valdžios pagyrimams. Išvažiudamas Lietuvoj, brolis Balčiūnas, kaip uolus Lietuvos patriotas, visai kitaip dabartinę Lietuvą buvo įsivaizdavęs.

Sugryžo iš Lietuvos chicagietė Firantienė

Spalio 3 d., laivu "Queen Mary" iš Lietuvos sugryžo Chicago lietuvių darbuotoja p. Ona Firantienė, jos sunus Edgardas ir ponis Marijona Dambrauskienė. Lietuvoje visiems teko pabuti ilgoką laiką ir plačiai susipažinti su viso krašto gyvenimu, netik Kaunu, bet ir provincija.

Įspudžių išgiję visokių ir nemaža papasakojo atsilanke S. L. A. Centre. Jaunuolis Edgardas Firantas kelione tiek patenkintas, kad dabar tai labai įvertina. Jis pasižadėjo apie išgytus įspudžius trumpoje ateity parašyti į "Tėvynę".

Gryžo Naudžiūnas ir Čižius

Po virš trijų mėnesių atosotogų Lietuvoje, pereiną savaitę sugryžė Amerikon, atsilanke Tėvynės redakcijoj bostoniečiai SLA. veikėjai S. Naudžiūnas ir S. Čižius. Jėdu labai daug įdomių dalykų papasakojo iš savo patyrimų Lietuvoje. Jų papasakoti įspudžiai bus pateikti sekančiame Tėvynės numeryje.

Ar galimas išlaikyti lietuviškumas Amerikoje be lietuviškos kalbos?

Sis klausimas dabar yra svarstomas "Tėvynėje", todel ir aš norėčiau prisidėti su savo trirašiu. Aš, rašydamas apie šį reikalą, neturiu jokio entuziazmo, nes tolimos mintys šiame klausime užgniauzia jį.

Ponas P. K. Žadeikis, Lietuvos pasiuntinys, tarpe kitko rašo: "Tauta be bendros kalbos panaši į bičių spiečių be motinos". Bet kad Amerikoje gimę lietuviai nesudaro tautos, tai brolis Kl. Jurgelionis savo svarstymuose gvildena klausimą, kaip juos palaikyti pavieniais tautiečiais, kad jie žinotų, jog jie yra lietuviškos kilmės amerikoni. Geri bitininkai, matydamai, kad jų bitės nyksta ir miršta, duoda joms cukraus del maisto, kad palaukius jų gyvastį ant oliau. Panašiai ir brolis Kl. Jurgelionis praktikuoja. Juk patarlė sako: "Geriau turėti pusę bakano duonos, negu nieko".

Truputį turiu ir faktiškų įvadų. Laike SLA. Aukstinio Konkurso aš buvau konkurso organizatorius St. Louis, Mo. ir sumaniau suorganizuoti Amerikoje gimusių lietuvių kuopą E. St. Louis, Ill. Kuomet aplikantai tapo Centre priimti, susaukėme viešą susirinkimą. Aš atidariau susirinkimą, paaiškindamas, kad priklausydami prie SLA. galėsime turėti pažintį ir žinoti, kad jus esate lietuviškos kilmės žmonės. Prašiau, kad išsirinktų pirmininką ir kitus kuopos viršininikus ir pavedžiau jiems patiems tvarkytis. Viskas buvo atlik-

ta anglų kalboje. Pabaigoje konkurso SLA. 314 kuopa E. St. Louis, Ill. jau turėjo virš 60 narių. Juų amžius nuo 18 iki 30 metų. Šiandien kuopa gyvuoja gerai su nemažu skaitliumi narių ir turi apie 400 dol. Bet jeigu būtų reikėję lietuvių kalboje juos suorganizuoti ir palaikyti prie kuopos, tai to visai nebūtų buvę galima padaryti.

Nors SLA. 314 kp. nariai susirinkimuose kalba angliskai, bet atidarydami kuopos susirinkimus sako tuos žodžius: "In the name of the Lithuanian Alliance of America Lodge 314 meeting is open".

Reiškia, argi negeriau pusė duonos bakano, negu kad nieko? Todel aš pilnai pritariu, kad "Tėvynės" vienas puslapis būtų pašvestas anglų kalboje, o lietuviškoje dvasioje.

Walter Domash.

Rupinasi gražiai atstatyti Palangą

Šių metų pavasarj Palangą ištiko labai didelis gaisras, kuris j griuvėsius ir pelenus pavertė beveik visą senąją Palangą. Vasarvietės vilų rajone gaisras nepalietė. Išdegusioje dalyje gyveno daugiausia žydai. Čia buvo krautuvių, gintaro dirbtuvių ir uolatiniai gyventojų gyvenamieji namai.

Palanga yra gražiausia Lietuvos pajurio vasarvietė, kuni-gaikštiesnės Birutės tėviškė. Eilę metų Palanga buvo tvarkoma, puošiama. Tačiau šis puo-

simas mažai galėjo liesti dabar išdegusj rajoną, kuris iš seniau buvo labai netvarkingai trobėšiais apstatytas. Gaisro nelaimė sudarė sąlygas visą tą rajoną naujai atstatyti. Todel ir vyriausybė ir vietos savivaldybė pasiryžo ir ėmėsi priemonių, kad gaisravietė būtų tikslingai ir gražiai atstatyta.

Tuojau po gaisro buvo paskirti matininkai ir inžinieriai, kuriems pavesta perplanuoti žemės sklypus ir sudaryti atstatymo planą. Tas darbas jau baigiamas. Dabar rūpinamasi padėgėliams suteikti paramos, kad jie galėtų naujus trobėsius pasistatyti.

Žinoma, kiekvienas turės at-sistatyti savo lėšomis ir jėgomis, bet bus suteikta įvairių lengvatų. Pirmąją lengvatą vyriausybė jau padarė: apie 50 procentų papigino geležinkeliais statybinės medžiagos vežimą į Kretingos stotį. Iš Kretingos stoties jau tenka medžiagą vežti sunkvežimiais arba arkliais, nes geležinkelis iki Palangos neprieina.

Savivaldybė rupinasi pastatyti ties Palanga plytinę, kad vietoje ir pigiau galima būtų įsigyti plytų. Vyriausybė pritarė, kad Žemės Bankas suteiktų palengvintomis sąlygomis paskolų padėgėliams. Šitas lengvatas suteikus, palangiškiai padėgėliai, manoma, per porą trejetą metų pajęs atsistatyti.

Išdegusioje vietoje bus leidžiama statyti tik tai murinius trobėsius. Be to, bus prižiuriama, kad statyba būtų vykdoma tvarkingai ir kad statomieji trobėšiai turėtų tinkamą išvaizdą. Tsb.

Do you wish to have an English Section in Tėvynė?

Editor's Inquiry

Over two thousand American born Lithuanians are members of our Alliance. They have never expressed any strong desire on their part to have an English section in their organ Tėvynė. Apparently they can easily read Lithuanian and are satisfied with the Tėvynė — such as it is. Nevertheless, some of the "old folks" are now beginning to sort of miss the English, not for their own sake but for the sake of their grown up sons and daughters.

The editor therefore would like to hear from all those who would appreciate an English section in our newspaper and would help make it worth while.

You are requested to answer the following questions:

Are you in favor of an English section in Tėvynė as a permanent feature?	Underline your answer Yes..... No.....
What form do you favor?	A weekly page Monthly magazine
Will you be an active contributor of —	News items Patriotic articles Fraternal features Short stories Brief comments Special features

Your name, lodge number and address .....

The introduction of such a section will depend on the number of votes received in favor of it.

Bendroji Lietuvos Veikla Amerikoje

Mass. valstijoj laimėjo pažangieji

Gal niekad šioj valstijoj nebuvo taip įtemptų ir entuziasčių viršininkų nominacijų kaip šiomet. Republikonai buvo sukaupti visos savo spėkas, kad atsistoti toj pozicijoj, kurią jie prarado keli metai atgal. Demokratai buvo pasidalinę į du frontus: reaktinis elementas buvo susigrupavęs apie dabartinį gubernatorių Hurley, o demokratinis blokas rėmė buvusį gubernatorių James M. Curley. Nėra abejojimų, kad visiems yra žinoma, jog reaktininkai nežino tokio dalyko, kaip skaitymasis su visuomenės opinija, gerbimas organizacijų tarimų ir jų įstatų. Reaktionizmas tai lyg tas arklys—nuo greito bėgimo apspangsta: bėga nesulaikomai, viską trempdamas po kojų.

Nuo to neatšilo ir kai kurie lietuviai. Jie gana puikiai žinojo, kad Mass. valstijos lietuvių klubų konferencijoj buvo nutarta, kad šiose nominacijose klubai nedalyvautų ir jokių kandidatų neindorsuotų. Bet tie žmonės paneigė klubų tarimus: jie suvažiavo So. Bostone ir, niekieno negalioji, klubų vardu indorsavo dabartinį gubernatorių Hurley. Magaryčiams, jie suruošė So. Bostone ir viešą mitingą dėl Hurley indorsavimo. Žinoma, tuos nuo stolių, kurie susidarė minėtam mitingui, turės padengti klubų nariai, kurie tam buvo priešingi.

St. Louis, Mo.

Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas

Lietuvos 20 metų nepriklausomybės minėjimui planai jau prirengti. Minėjimas įvyks spalio 29 d., Ungarų svetainėje, 1921 S. 9-th St. Svetainė bus atdara 7 val., programos prasidės 8 val. vakare. Programos susidės iš profesionalių šokių, dainų ir įvairumų. Po programo bus šokiai. Tikimės turėti pasižymėjusių sveitimaučių svečių. Įžanga tik 25c. Iš padaryto pelno bus nupirkta koks lietuviškas daiktas ir padėtas St. Louis muziejuje kaip atmintis Lietuvos 20 metų nepriklausomybės.

Šis apvalkščiojimas yra rengiamas St. Louis lietuvių bendromis įjgomis. Sumanymą padarė Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas. Vėliau prisidėjo visos St. Louis draugijos ir organizacijos, prisijusdamos atstovus tam darbiui vykinti. Susirinkime rugpjūčio 28 d. išrinkta valdyba ir įvairios komisijos. Susirinkime rugsėjo 11 d. pasirodė, kad darbas sparčiai eina ir minėjimas jau įvyks spalio 29 dieną.

St. Louis mieste lietuvių randasi visose dalyse. Gerokai išsidalinę į priešingas grupes. Todel buvo manyta, kad bendram darbiui negali susivienyti. Bet pasirodė priešingai: be didelių ceremonijų suėjom į krūvą ir veikiame kaip vienos motinos sunys ir dukterys. Todel nereikia ir abejoti, kad šis paminėjimas bus pasekmingas. C. P. Ciburk, sekr.

Brooklyn, N. Y.

Art. J. Zukauskaitės koncertas

Art. J. Zukauskaitė Apreiškimo parapijos salėje rengia spalio 23 d., sekmadieny, 7:30 val. vakare didžiulį koncertą. Be pačios artistės, dar dalyvauja dainininkas Al. Vasilauskas. Akompaniatoriu bus žymus pianistas T. Sidlauskas. Taigi artistinės pajėgos tikrai labai žymios bei rimtos, o programė numatomos lietuviškos dainelės bei operų arijos. Nenuostabu, kad toks rimtas koncertas sukelia visuomenės susidomėjimą ir tikėtai pardavinėjimas jau prasideda. Tikėtus galima gauti pas muz.

Philadelphija, Pa.

Sutiktuvų bankietas Spalio 12 d., Lietuvių Muzikalėje Salėje įvyks sutiktuvų bankietas ir šokiai keturiems Phila. lietuviams jauniam, kurie šiomet dalyvavo Lietuvoje 20 metų nepriklausomybės apvalkščiojime ir žaidė Pirmoje Lietuvos Tautinėje Olimpidoje. Jų vardai tapo išrašyti į Lietuvos ir sporto is-

Jankų, muz. Dulke, muz. Vismina ir "Amerikos" redakcijoj.

Pittston, Pa.

Lietuviai minės Vilniaus gėdulo dieną

Vietinis Vilniaus Vadavimo Sąjungos skyrius rengiasi spalio 9 d. minėti Vilniaus gėdulo dieną. Tai įvyks Lietuvių Piliiečių Klubo svetainėje minėtos dienos vakare.

Minėjimo programos susidės iš kalbų ir dainų. Vietiniai "Dzimdziai" dalyvaus dainų programe. Bus ir solistų. Kalbėtojai nušvies, kodėl užsienio lietuviams reikalinga Vilniaus atvadavimo reikalų rūpintis. A. G.

Hartford, Conn.

Spalio devintos dienos paminėjimas

Štai ir vėl liudnų sukaktuvių paminėjimas — spalio 9 diena. Mes per 18 metų šią dieną atžymėjome nepaprastu kuklumu ir pasiryžimu. Buvo suręsta šimtai parengimų ir pasiūsta rezolucijos lenkams gruobonims, kurie atplėšė dalį Lietuvos su sostine Vilniūm ir dabar per tuos 18 metų kankina mūsų brolius lietuvius kaip tik įmano.

Vilniaus krašto lietuviai, baudžiami ir varžomi, nieko nebedami kovoja už savo teises, nes jie žino, kad mes lietuviai, gyvendami laisvėje, kartu visuomet atjaučiame jų kančias. Jie turi viltį, kad anksčiau ar vėliau turėsime atgauti kas mums priklauso, nes vis pasaulis žino kad Vilniū yra Lietuvos ir jis turi būti Lietuvos.

Hartfordo V. V. S. skyrius rengia paminėjimą spalio 9 d. Paminėjimas įvyks spalio 9 d. vakare, Lietuvių mokyklos sveitainėje. Prasidės 7 valandą. Padainuotai užkviestas Šv. Cicilijos choras. Kalbėtojas užkviesti Jurgėla iš Brooklyn, N. Y. ir vietiniai, kurie nupieš šiu dienų Vilnijos lietuvių buklę. Vaikučiai išpildys dalį programo, padainuodami ir padėklamuodami. Todel Hartfordo ir apilinkės lietuviai ir lietuvės tą dieną atsilankykite į šį paminėjimą, kur visi pareikšime lenkams savo protestą, kad jie nors kiek parodytų žmoniškumo netik pavergtiems lietuviams, bet ir kitiems, kurie gyvena po lenkų priespauda.

A. Sabeika, V. V. S. skyriaus sekr.

Newark, N. J.

Miaėsimė spalio 9 dienos sukaktį

Spalio 9 d. paminėjimo sukaktį rengia Vilniū Vaduoti Sąjungos skyrius spalio 9 d., Šv. Jurgio salėje, 180-2 New York Ave. Pradžią 7 val. vakare. Šiame parengime dalyvaus svečiai iš Lietuvos, Dainaus Šv. Cecilijos choras ir New Jersey Lietuvių Radio choras. Kalbės: kun. Dr. J. Starkus, Vitalis Bukšnaitis (angliškai) ir žurnalistas K. Obulevičius. Bus ir kitų kalbėtojų. Įžanga nemokamai. VVS Newarko skyrius kviečia visus vietinius ir apilinkės lietuvius spalio 9 dienos sukakties minėjime dalyvauti.

Philadelphija, Pa.

Sutiktuvų bankietas

Spalio 12 d., Lietuvių Muzikalėje Salėje įvyks sutiktuvų bankietas ir šokiai keturiems Phila. lietuviams jauniam, kurie šiomet dalyvavo Lietuvoje 20 metų nepriklausomybės apvalkščiojime ir žaidė Pirmoje Lietuvos Tautinėje Olimpidoje. Jų vardai tapo išrašyti į Lietuvos ir sporto is-

torių. Štai jie: V. Sidabras, L. Mačionis, J. Nojunas ir V. Dalbukas.

Bankietė turi dalyvauti ne tik senoji karta, bet ir jaunieji lietuviai ir išgirsti raportą iš jaunųjų atstovų, kurie tik ką gryžo iš Lietuvos. Jie papasakos lietuvių ir angly kalbosė, ką mažė, girdėjo.

Apert atletų, kurie gražiai papasakos įgytus įspūdžius, dalyvaus Pennsylvanijos universitete lietuvių kalbos dėstytojas Dr. A. Senn ir Lietuvos kariuomenės majoras S. Narušis. Šį sutiktuvų bankietę ruošia Lietuvių Biznierių ir Profesionalų Sąryšys.

Fr. Pukas.

Westville, Ill.

Konferencija darbo reikalams apsparstyti

Šios apilinkės angliakasiai daug nukentėjo bėgy pastarųjų kelių metų. Yra daug bedarbių visoje Illinois valstijoje. Sumekanzavimas angliakasyklų industrijos daugelį darbininkų pašalino iš darbų. Pasitikėtini šaltiniai nurodo, kad rugsėjo 15 diena, šiais metais, tik 22,997 angliakasiai III. valstijoje tedirbo, kuomet 1923—34 metais darbus turėjo virš 90,000. Tai aiškūs vaizdas, kokioje padėty yra atsidurę III. valstijos angliakasiai.

Spalio 8 diena, Stokis svetainėje, United Mine Workers Union of America lokalo 5509 pastangomis šaukiama visų darbo ir civilių bei politinių organizacijų atstovų konferencija. Ši konferencija šaukiama obalsiu: "Sugrąžinkime Ameriką prie darbo". Bus išspręsta klausimas, kaip suradus darbus bedarbiams ir tiems darbininkams, kurie dirba nepilną laiką šioje apilinkėje. Taipgi bus įieškota būdy, kaip nedirbantiems pagelbėti. Daugelis organizacijų į šią konferenciją jau išrinko atstovus.

Šioje konferencijoje taipgi bus vaizdžiai paminėta Viridin, Ill., kankiniai. Bus apkalbėta apie lapkrėčio rinkimus ir patiekta rezolucijos prez. Roosevelto ir kitų federalės valdžios bei III. valstijos viršininkų paramai. Bus atlikta ir kitų, darbininkus liečiančių reikalų. Rep.

Canton, Ill.

Pamokos gavimui pilietybės popierų

Mus prašo pranešti, kad WPA naturalizacijos mokytojas, p. Charles A. Dehm, duoda pamokas gavimui Amerikos pilietybės popierų. Pamokas jau lanko keliolika lietuvių, bet mokytojas norėtų, kad jas lankytų ir daugiau. Pamokos duodama Rokomaicio name, 656 So. 4-th Ave., Canton, Ill. Užmokėsio jokio nereikia.

Tokia proga lietuviams pasitaiko nedažnai ir todėl patartina ja visiems pasinaudoti. Norintieji prisirengti prie gavimo pilietybės popierų, kreipkitės į aukščiau minimą vietą.

Pittsburgh, Pa.

Ką rašė iš Lietuvos Pittsburgo lietuvių garsaus plaukikas Albertas Bikinas

Cia paduodam atvirutę mūsų Alberto, rašytą S. Bakanui ir porą laiškų, kuriuos rašė savo motinai iš kelionės. Kelionės įspūdžiai yra gana įdomūs, nes mūsų Albertas dar tik pirmą kartą savo gyvenime turėjo progą pamatyti ne tik Lietuvą, bet ir Švediją.

Prie to, Alberto motina, Franciska Bikinienė, priklauso prie SLA. ir Alberto sesuo Julija yra darbūti SLA. 3-čio apskričio komiteto narė ir skaučių organizatorė.

Todel nėra mažiausios abejonės, kad ir Albertas, gryžęs iš Lietuvos, stas į SLA., nes prieš vykimą į Lietuvą buvo davęs žodį, kad jis prisirašys prie Susivienijimo.

Štai ką Albertas Bikinas rašo S. Bakanui:

Hello Stanley!

Well, I did what you thought I could do. I got four medals in the Olympics. One for 100 meters breast-stroke; one for 200 meters breast-stroke; one for free-style relay; and one for waterpolo championship. I was also elected captain of the swimming team. I'm staying here till Sept. 1-st. I'm going to compete for Lithuania in Latvia. So long. Al Bikinas.

O motinai rašo iš kelionės:

On train going to Stockholm. Dear Mother.

On my way to Stockholm. Just about 20 miles from there. Odd type trains. They're run by electricity. Well, anyway, I'm having a grand time. There are twenty-six athletes going to Lithuania — one girl. We just docked in Gothenburg yesterday (Sunday — 10-th).

We got the train this morning at 8:45.

We had a nice trip over. I saw Ireland of Orkney, Ormery Shetland, and saw Scotland, Norway, Denmark, Sweden. Gee, its wonderful!

We conduct our meeting in Lithuanian, mother. Each boy has to give a speech in Lithuanian.

Eddie Wisbar and Joe Yankaitis were in my cabin on the boat. There were dances and concerts. Friday night we sang in Lithuanian for the people. And what good meals, also! No, mother, I didn't get seasick.

A lot of boys got seasick — Eddie Wisbar was one.

We were in lower cabins. I played golf with first class people (passengers). They enjoyed my company very much, and invited me up to play golf again many times.

Excuse the writing because I'm writing this as the train is going. We are about half and hour's ride from Stockholm.

I took many pictures on the boat. I don't know if they'll all come out, though.

I didn't have time to write this letter before because I was so busy.

Mother, tell Paul to tell Schroeder to see if he can let Paul keep my job. I've heard that the boat leaving Sweden August the 2-nd is filled, so I may have to leave August 16 th.

Sweden is a beautiful country, mother, and the cleanest place I've ever seen. Beautiful country, farms, lakes and hills.

Well, I must leave you till I get to Lithuania. Say "hello" to Stan, Jewel, Paul, Alice, Mrs. Constantine, and everyone.

Your son,

Albert.

7:55 A. M. — On Board.

Dear Mother,

I just finished breakfast. Had three soft-boiled eggs. We had eggs every breakfast so far, so tell the family that I can still eat plenty of eggs. Enough of food.

We arrived in Stockholm 3:30 P. M. We checked, or looked, for our baggage. By the way, what odd type trains! They look funny outside, but how nice and convenient inside. We had coffee and cakes on the train. As I was talking about baggage before, Eddie Wisbar's one bag was left in Gothenburg and he'll get it in three days. I also forgot to tell you about the type of driving they do here — left side of the street, driving. And most of the people ride bicycles in Sweden. What beautiful girls, also. We had no time to walk around Stockholm except to drop our mail in the mail-box. We rode to the boat from the railroad station in taxis. They have plenty of American cars in Sweden. The taxi in which we rode to the boat was a Dodge.

We left Stockholm (the docks) at 5:50 P. M. and didn't enter the Baltic Sea until 8:50. The sea is smooth today. Mother, what beautiful landscapes, and homes, sailboats and everything. If I'd want to vile anywhere, it would be near Stockholm, near the sea front. Everything is green, I mean trees and grass; and beautifully-shaped homes, all sorts, almost always painted red-and-white. I hope Lithuania is as beautiful.

Did you get my other letter. Mother? I had to write it on the train because that's the only time I had to write a letter. And I used all my films, the last one on a scene in Stockholm.

We sighted Lithuania 3:45 P. M. Very nice landscape. I will tell you more about Lithuania later.

Boy, what a reception! I will tell you about it in the next letter.

Don't forget to tell Paul about me staying here later than I had expected because the boat that I was supposed to return on is filled. Tell him to tell Schroeder that my leave will be indefinite so that he can hold the job till I return. Don't forget!

Well, I must mail this to let you know that I'm safely in Lithuania. Good-bye.

Your loving son,

Albert.

P. S. The date that I may leave for America is 16-th.

Yours, A. B.

Kuopų Susirinkimai

LOWELL, MASS. — SLA. 173 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 8 diena, 7 valandą vakare, 21 Union St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes daug reikalų turėsime aptarti. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažystamus prirašyti prie SLA. 173 kuopos. L. Petkivičius, sekr.

ESPLEN-PITTSBURGH, PA. — SLA. 353 kuopos susirinkimas įvyks spalio 9 d., 4 val. po pietų, L. P. D. A. svetainėje, 424 Locust St. McKees Rocks, Pa. Visi nariai ir narės pribukite ir duokles užsimokėkite. Taipgi atsiveskite naujų narių prirašyti į SLA. 353 kuopa. D. Sanda, sekr.

BROCKTON, MASS. — SLA. 17 kuopos mėn. susirinkimas įvyks spalio 11 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Tautiško Namų svetainėje. Visi nariai ir narės kviečiame būtina dalyvauti, nes turime svarbių reikalų aptarimui dėl SLA. ir kuopos gerovės. Nepamirškite užsimokėti mėnesines duokles. Atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 17 kuopos.

V. Laurinaitis, sekr.

Stamford, Conn. — SLA. 188 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 9 dieną, 2 val. po pietų, priprastoje vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti, nes bus rinkimas darbininkų del ateinančio baliaus. Ona Anclutė, sekr.

SUNDERLAND, MASS. — SLA. 37 kuopos susirinkimas įvyks spalio 9 diena, 2 valandą po pietų, pas D. Pilvinį. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 37 kuopos. B. Pilvinienė, sekr.

SLA. APSKRICIŲ IR KUOPŲ PARENGIMAI

NEW KENSINGTON, PA. — SLA. 192 kuopa rengia pirmą didelį šou spalio 9 d., 4 val. po pietų, L. P. D. A. svetainėje, 424 Locust St. McKees Rocks, Pa. Visi nariai ir narės pribukite ir duokles užsimokėkite. Taipgi atsiveskite naujų narių prirašyti į SLA. 353 kuopa. D. Sanda, sekr.

LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 CHAMBERS STREET NEW YORK, N. Y.
Tel. REctor 2-2786

LIETUVOS-AMERIKOS IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVE

Importuoja ir parduoda Lietuviškus Maisto B-vės Konservuotus kumpius ir Picnic hams didelės ir mažos skardinės, raugintus agurkus ir kepeninį pastėtą (Liver Paste). Užsakymai priimami nemazėmsiems kiekiams kaip 5 dėžes.

LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 CHAMBERS STREET NEW YORK, N. Y.
Tel. REctor 2-2786

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius, "Keleivio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. C. Voketaitis, 56 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7179

Adv. John B. Borden,

2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakaris: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.

Dr. V. S. Nares,

Medikas ir Chirurgas, 2420 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1—3 ir 7—9 Tel.: Hemlock 8151

Adv. Joseph J. Grish,

4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Yards 1001.

Dr. J. S. Staneslow,

Medikas ir Chirurgas, SLA. Daktaras Kvetėjias, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.

Adv. K. P. Gugis,

Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 No. Dearborn St., Vakaris: 6 iki 8:30.

Dr. G. J. Tarulis,

Osteopatas Gydytojas, 6331 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ BIZNIERIAI

BLINSTRUBS'

SLA. NARIAI VILLAGE & GRILL VISŲ LIETUVIŲ "HEADQUARTERS" 300-308 W. Broadway, South Boston, Mass.

Pulkiniausis Restorantas Visoj Massachusetts Du Barai. Vieta 600 Zmonių Du Perstatymai Kas Vakaras Šokiai. Vieta Baliais

A. J. KUPSTIS

SLA. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance Specializuojam: Bizniais, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mondagus ir Greitas Pataranvimas

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TRECIOKAS

314 Walnut Street, Newark, N. J. Telefonai: Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093

John Naghten & Co.

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Benedict J. Schegaus

Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241

SUSIVIENIJIMO NARIAI:

Turėdami bent kokį reikalą su lietuviškas profesionalias arba biznieriškas, paklauskite ju, kodėl jie gaudami Jūsų paramą, nenori paremti Jūsų organo "Tėvynės" skelbdami joje savo profesijos arba biznio kūrėkų?

Remkite tuos Profesionalus, Biznieriškus ir Specialistus, kurie remia Jūsų Susivienijimą ir jo organą "Tėvynę".

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 40-to Seimo Protokolas

(Tęsa)

3) Jo priderytė yra pridaboti, kad visos pastovios ir specialės Susivienijimo komisijos atliktų savo užduotis, kaip to reikalauja konstitucija ir įstatai, daro joms pasiūlymus ir paraginimus, ir yra kiekvienos komisijos nariu, ex-officio, su patariamu balsu.

Kom. didžiama rekomenduoja atmesti, mažuma — priimti.

Sekretorius.

31. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretorius turi visą laiką pašvęsti Susivienijimo reikalams ir negali užsiimti jokia kitu darbu, kuris atitrauktų jį nuo pareigų. Kaip sekretorius jis privalo:

1) Užlaikyti pilną ir klasifikuotą surašą visų Susivienijimo kuopų ir narių, jų mokesčių ir kitus su tuomi reikalu susijusius rekordus.

2) Pagamina ir tvarko visų seimų ir Pildomosios Tarybos posėdžių protokolus ir kitus užrašus ir rekordus.

3) Tvarko ir klasifikuoja visas Susivienijimo bylas organizacijos įstaigose kilusias ir risamas.

4) Skelbia organe, sekant seimų nutarimus ir Pildomosios Tarybos nutarimus ir žinias, apart tų, kurios yra aiškiai nurodytos esančios konfidencialėmis, ir kitas žinias ir atskaitas, visų narių žinias.

5) Veda visą Pildomosios Tarybos korespondenciją ir tarimus bei balsavimus.

6) Priima visus kuopų ir jų viršininkų raportus, atskaitas ir pranešimus.

7) Priima, sutvarko ir Pildomajai Tarybai arba seimui perduoda visus skundus, apeliacijas, patarimus ir įnesimus.

8) Užlaiko, klasifikuoja ir tvarko rekordus visų suspenduotų, išbrauktų ir atmetusių aplikacijų ir narių.

9) Pildomosios Tarybos nustatyta tvarka, jis valdo ir tvarko Susivienijimo spaustuvę ir techniskąjį organo reikalą ir jo darbininkus bei tarnautojus.

10) Pildomosios Tarybos nustatyta tvarka, jis valdo ir tvarko Susivienijimo centralinį ofisą ir jo tarnautojus ir darbininkus.

11) Vadovaudamasis tokiais patvarkymais, kokius Pildomajai Taryba padarys, jis valdo ir tvarko visą kitą Susivienijimo judamą ir nejudamą turą, ir iš visos savo darbuotės išduoda pilną apyskaitą Tarybai ir seimams.

12) Jis priima visas duokles, mokesčius ir kitus Susivienijimo pinigus ir turą ir sekdamas Pildomosios Tarybos patvarkymą, sudeda pinigus į tokius bankus arba deponitus, kaip jam nurodyta, klasifikuoja visą tai į atitinkamus fondus, ir iš viso to, užlaiko pilnus ir aiškius rekordus.

13) Užlaiko pilną ir smulkmenišką visų fondų įplaukų, išmokėjimų, investmenų, pelno ir nuostolių rekordą.

14) Kas trys mėnesiai skelbia Susivienijimo narių žinias pilnas atskaitas, kuriose turi būti aiškiai išdėstyta:

a) Visi naujai prisirašę nariai per paskutinį bertainį.

b) Visi mirę nariai paskutiniam bertainy.

c) Visi paskutiniam bertainy išbraukti nariai.

d) Paskutiniam bertainy suspenduoti nariai.

e) Visos kiekvienos kuopos mokesyst paskutiniam bertainy.

f) Visos paskutiniam bertainy išmokėtos pomirtinės.

g) Visos paskutiniam bertainy išmokėtos pašalpos.

h) Visi kiti, detalai išdėstyti paskutiniam bertainy išmokėjimai, išlaidos, algos, atlyginimai, etc.

i) Visos kitos Susivienijimo įplaukos nurodant šaltinius.

j) Visi nuostoliai, nurodant priežastis.

k) Kiekvieno Susivienijimo fondo stovis galė to bertainio.

l) Abelnas Susivienijimo stovis: nariais ir finansais.

15) Kas mėnesis jis turi prirengti ir Pildomosios Tarybos nariams perduoti detalius raportus visų klasifikuotų įplaukų, išmokėjimų, pelno ir nuostolių, bei narių stovio už tą mėnesį, ir abelną stovį išdo ir narių.

16) Jis praneša Pildomajai Tarybai apie abelną narių ir kuopų stovį ir, patėmijęs kokį nepaprastą įvykį, apsiereiskimą arba judėjimą, tuojaus raportuoja ir savo rekomendacijas priduoda.

17) Visi jo rekordai turi būti visada atdari ir prieinami visiems Pildomosios Tarybos nariams, ir tokioms komisijoms, kurias seimas įgalioja arba Pildomajai Tarybai leidžia tokius rekordus egzaminuoti.

18) Visi pomirtinių ir pašalpų prašymai ir kiti reikalavimai nuo kuopų ir narių, turi būti priduoti sekretoriui, kuris priima juos, sutvarko ir veikia ribose savo autoriteto, arba kreipias į Pildomąją Tarybą tokį autoritetą gauti.

19) Kiekviename reikale, kada kyla bent koks klausimas apie reikalaujamą išmokėjimų teisėtumą, sekretorius kreipiasi į visą Tarybą gauti patarimą ir pildo Tarybos nuosprendį.

20) Kilus reikalui ir Pildomajai Tarybai arba seimui nutarus, jis prirengia visus reikalingas blankas nepaprastiems mokesčiams rinkti.

21) Prirengia, su Tarybos patarimu, visas kitas blankas reikale balsavimų, aplikacijų, prašymų, mirties arba ligos įrodymų, ir visokių kitokių, kokios Susivienijimo reikalus vedant pasirodys esančios reikalingomis.

22) Sekant įvairių valstijų ir kitų valdžios organų reikalavimus, jis turi laiku ir atitinkamai prirengti visokias ir visas atskaitas, raportus ir kitus oficialius pranešimus, tokioje tvarkoje, kaip įstatymai ir organų patvarkymai reikalauja.

23) Jis pildo visas kitas abelnai fraternalių organizacijų sekretoriaus privalomas pareigas ir priderytė, nors jos ir nebūtų specialiai čion įvardytos arba išdėstytos.

24) Sekretorius taipgi pildo visus kitus seimų, Pildomosios Tarybos arba organizacijos prezidento jam teisėtai paskirtas priderytės ir privalomas ir iš visų savo darbų išduoda pilną atskaitą.

25) Jis išrašo ir patvirtina visus išmokėjimų įsakymus ir, sutvarkęs priduoda prezidentui ir per jį iždininkui galutinam išmokėjimo įvykinimui.

26) Sekretorius savo parašu liudija visus naujai išduodamus čarterius, narystės liudymus ir visus kitus officialius dokumentus ir korespondenciją, kurie pasirodys esanti reikalingi vedant ir tvarkant Susivienijimo reikalus.

27) Pasibaigus jo tarnystės terminui ar kitaip vietą apeidžiant, jis turi perduoti per Pildomąją Tarybą savo įpėdiniui visą Susivienijimo turą ir rekordus pilno ir gerų tvarkoje.

Kom. didžiama rekomenduoja atmesti, mažuma — priimti.

Iždininkas.

32. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje iždininko pareigomis yra:

1) Priimti ir tvarkyti visas kuopų ir narių mokesčius.

2) Išmokėti tokias pomirtines, pašalpas ir kitų fondų pinigų tikslai seimui nutarus, Pildomajai Tarybai patvarkius, arba kompetentiškos jurisdikcijos teismui nutarus, ir niekam ir niekada kitam arba kitaip.

3) Visi išmokėjimų įsakymai ir čekiai, kol gali būti iždininko pildomi arba išmokami, turi būti pirmiau užtvirtinti parašais Susivienijimo prezidento ir sekretoriaus.

4) Visus pinigus, kurie nėra reikalingi bėgantiems Susivienijimo reikalams, iždininkas turi sudėti į tokius bankus, arba įdėti į tokias sekuracijas, kokias Pildomajai Taryba nutars ir iždininkui palieps, ir nė į jokias kitas.

5) Visas įplaukas jis turi atitinkamai sekreguoti į atskirus fondus ir kiekvieno fondo išmokėjimai ir indėliai bei balansas turi būti laikomi atskirai, aiškiai ir detalai klasifikuojami ir rekorduojami.

6) Jo globoj turi būti visos sekuracijos, morgiečiai ir vekseliai bei apdraudus dokumentai, ir jo priderytė yra daboti pilnos tvarkos, nepraleisti laiko atmokėjimams ir sekuracijų kitokiam saugumui arba saugumo užtikrinimui.

7) Jis kolektouoja visus nuosimčius, dividendus ir kitas įplaukas, ir kiekvieno fondo pinigus ir įplaukas klasifikuoja atskirai ir atitinkamai rekorduoja ir deponuoja.

8) Kas mėnesis jis turi prirengti ir Pildomosios Tarybos nariams išsiuntinėti pilną ir detalę finansų ir turto stovio apyskaitą, aiškiai pabrėžiant nuostolius, neužmokėjimus į laiką, arba kitokius nepaprastus Susivienijimo turto arba pinigų reikalus liečiančius įvykius jo žinioj esančius, draug su savo rekomendacija arba patarimais.

9) Visus savo rekordus, sekuracijas, bankines knygytes ir kitą turą jo žinioj arba globoj esanti, jis privalo pareikalavus duoti peržiūrėti arba patikrinti Susivienijimo prezidentui, vice-prezidentui arba iždo globėjams, arba kokiam nors komisijai, seimui arba Pildomajai Tarybai nutarus.

10) Jis turi atlikti visas kitas pareigas, abelnai fraternalių organizacijų iždininkams prideramas, arba seimų ar Pildomosios Tarybos jam uždėtas, nors tai ir nebūtų čionai specialiai įvardinta, ir visų savo darbų ir veikimo atskaitas išduoti.

11) Pabaigus savo tarnybą arba bent kokios kitos priežasties dėlei negalint savo pareigas atlikti, jis turi perduoti, per Pildomąją Tarybą ir su jos sutikimu, visus pinigus ir kitą Susivienijimo turą, pilnai ir tvarkoje, savo teisėtam įpėdiniui.

Kom. didžiama rekomenduoja atmesti, mažuma — priimti.

Daktaras—Kvotėjas.

33. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje daktaro-kvotėjo pareigos yra:

1) Jis priima, peržiūri ir ištiria visus naujų aplikantų aplikacijas ir gydytojų raportus, ir rekomenduoja Susivienijimo sekretoriui ar aplikantas gali būti priimtas ar turi būti atmetas.

2) Reikalui esant, jis gali pareikalauti nuo aplikanto arba kuopos daktaro-kvotėjo daugiau informacijų arba specialių žinių, ir gavęs tiksliai tada savo rekomendacijas sekretoriui pasiūsti.

3) Visuose reikaluose narių mirties arba ligos, kur yra reikalaujama pašalpa arba pomirtinė, jis pilnai ištiria reikalą ir priduoda savo rekomendacijas Pildomajai Tarybai arba sekretoriui.

4) Reikalui esant ir Susivienijimo prezidentui priitarian, jis gali paskirti savo atstovu bile kokį kitą daktarą specialiam reikalo ištyrimui ir už tai atlygins Susivienijimams.

5) Savo nuožūra jis gali diskvalifikuoti bile kokį kuopos daktarą-kvotėją nuo tolimesnių pareigų ėjimo ir gali patarti kuopoms pasiskirti kita, duodant pirmenybę tokiems gadytojams, kurie yra Susivienijimo nariais.

6) Jis ves detalius rekordus naujų ir sirgusių narių sveikatos stovio ir mirusių priežastis, ir patars Susivienijimo Pildomajai Tarybai visuose narių sveikatos reikaluose, pagamins ir sutvarkys reikalingas blankas ir suteiks visus kitus reikalingus iš savo specialybės pa-

tarimus, visada turėdamas omenyje Susivienijimo ir jo narių gerbuvį ir sveikatingumą.

7) Daktaras-kvotėjas atliks visas kitas priderytės paprastai fraternalių draugijų vyriausiesiems daktarams priklausančias, nors čionai specialiai ir neišdėstytas, ir savo rekomendacijas pirmuos Pildomajai Tarybai ir seimui.

Kom. didžiama rekomenduoja atmesti, mažuma — priimti.

Iždo Globėjai.

6) Susivienijimo Lietuvių Amerikoje iždo globėjų priderytėmis yra:

1) Prižiūrėti visą Susivienijimo turą ir jo tvarką.

2) Peržiūrėti, patikrinti ir sulgyinti sekretoriaus ir iždininko rekordus, įplaukas ir išmokėjimus.

3) Jie turi visada liuosą ir neginčijamą prieigą prie visų Susivienijimo rekordų, turto ir reikalų, nežurint keno žinoj ar globoj toks turas nebūtų.

4) Savo nuožūra, ar Pildomajai Tarybai reikalaujant, jie turi atlikti visus tokius kitus darbus ir daryti visus tokius kitus žingsnius, kurie yra surišti su Susivienijimo turto, jo saugumu arba pačios organizacijos gerove, ir iš visų savo veikimų duoti pilną apyskaitą Pildomajai Tarybai ir seimui.

Kom. didžiama rekomenduoja atmesti, mažuma — priimti.

Viršininkų ir redaktoriaus priesaika.

Seimui užtvirtinus išrinktus viršininkus ir išrinktus organo redaktorių, visi turi sudėti sekantį viešą pasižadėjimą, kurį priims seniausias seime dalyvaujantis delegatas:

"Aš, ----- teisėtai narių išrinktas ir delegatų užtvirtintas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (išstark vieta, kurią užimsi), savo garbe iškilmingai prižadu pildyti Jungtinių Valstijų konstituciją ir konstituciją ir įstatymus tų valstijų, kuriose Susivienijimui Lietuvių Amerikoje yra suteikta privilegija veikti, ir kad aš pilnai, bešališkai ir drąsiai pildysiu visus patvarkymus Susivienijimo Lietuvių Amerikoje konstitucijos, įstatų ir seimų nutarimų, teisingai ir sąžiningai pildyti mano vietos priedermes ir pareigas, ir visada ginti Susivienijimo reikalus ir gerbuvį, pagal mano geriausį supratimą ir galia".

Kom. rekomenduoja atmesti.

J. Miliausko — 1. Pustl. 13, skyrius IV, par. 4, sub-paragrafas c). Išbraukti sekantį sakinį: "Jis pats ar per savo įgalintinį įvesdina kuopų viršininkus ir įkuria naujas kuopas." — Komisijos didžiama rekomenduoja palikti kaip yra.

2. Pustl. 90, skyr. XIX. Išbraukti visą paragrafą 5, kuris irgi reikalauja kuopų viršininkų įvesdinimo. — Komisijos didžiama rekomenduoja palikti kaip yra.

4. Pustl. 21, skyr. V, paragraf. 10. Išbraukti sekantį žodžius: "gavusieji daugumą balsų". Pridėti: "gavusieji daugiausia balsų". — Komisija rekomenduoja priimti.

Įstatų Komisijos — Skyrius IV, par. 2, pustl. 11, pakeisti sekamai: Kiekvienas viršininkas nominuojamas ir renkamas visuotinu narių balsavimu keturiems (4) metams ir patvirtinamas dvidešimčiai Seime. Kiekvienas jų užima urėdą iki jo įpėdinis lieka išrinktas. Visi taip išrinkti ir pripažinti kvalifikuotais sudaro Pildomąją Tarybą. Pildomosios Tarybos rinkimai dalinasi į dvi dalis. Pirmoji dalis Pildomosios Tarybos, tai yra Prezidentas, Sekretorius ir 1-mas Iždo Globėjas, renkami 4 metų terminui, pirm Seimo, kaip konstitucija nurodo. Antroji dalis Pildomosios Tarybos, tai yra Vice Prezidentas, Iždininkas, 2-ras Iždo Globėjas ir Daktaras-Kvotėjas renkami pirm kito Seimo 4 metų terminui, kaip konstitucija nurodo. Taip Pildomosios Tarybos rinkimai dalinasi ir toliau, kad renkant vieną dalį, kitos dalies Pildomosios Tarybos terminas baigiasi dar už sekančių dviejų (2) metų.

Skyrius IV, par. 3, pustl. 11 pakeisti sekamai: Rugsėjo ar rugsėjo mėnesį, pirm Susivienijimo Seimo, raštiškai pareikalavus nemažiau kaip trims (3) kuopoms ir perstačius kandidatus į bile Pildomosios Tarybos urėdą, tokių kandidatų vardai, pavardės, kuopos numeris, ir antrašas turi būti uždėta ant sekančio nominacijos baloto, pažymint ir kokį urėdą kandidatas kandidatuoja. Balote kandidatai turi būti eilijuojami sulig daugio kuopų reikalavimų. Lapkričio ar gruodžio mėnesį kandidatai turi būti nominuojami Susivienijimo narių balsavimu kuopose. Trys kandidatai, gavusieji daugiausia balsų nominacijose į urėdą ir turintieji reikalingas kvalifikacijas, statomi antram narių balsavimui kovo arba balandžio mėnesį, ir tas kandidatas, kuris antrame balsavime gauna didžiausią skaičių balsų, yra skaitomas ir laidomas išrinktu. Šitaip išrinktas viršininkas Seimas gali nepatvirtinti dviejų trečdalių balsų dauguma ir išrinkti jo vieton kita.

Skyrių VI, par. 3-ėja, pustl. 22, papildyti sub-par. a: Išskiriant Kontrolės Komisiją, kitų pastovijų komisijų suvažiavimai iš finansinio atžvilgio yra leistini ir apmokami tik pritarus Pildomajai Tarybai pirm suvažiavimo. Kitais, pastoviosios komisijos nariui ar nariams sugaištis ir kelionė nėra apmokama.

140. Prezidentas F. J. Bagočius taipgi patvarko, ir Seimas su tokia patvarkymu sutinka, kad sekanti kuopų ir kiti įnešimai Seimui jau išspręsti pereitoje sesijoje ir pirmiau padarytais šio Seimo nutarimais:

68 kp. — 1. Skyrius VII, par. 3 sub-paragrafai e ir j pakeisti taip: c) Kiekvieną aplikaciją, įstojantį narius arba persikeliantį ir aukštesnį skyrių, turi būti paduota ir perskaityta paprastame kuopos susirinkime:

d) Aplikantas įstojantis į bile kurį apdraudus skyrių, moka \$2.00 įsirašymo ir vieno mėnesio duokles. Visa mokesčiai yra grąžinama aplikantui, jei jis bus atmetas kuopos nubalsavimu ar Daktaro-Kvotėjo nuosprendžiu. Pusė įsirašymo mokesties yra siunčiama į Centrą, o kita pusė lieka kuopos išde.

Pastaba prie sub-paragrafo d. Konstitucijoj šiam paragrafe yra sakiny: "Jei aplikantas pirmiau buvo Sus-mo nariu, tai sykiu su aplikacija jis turi sudėti atsilyginimo lakštą". Ką tuo norima pasakyti? Nejaugi aplikantas turėtų mokėti visus mokesčius ir už tą laikotarpį, kuomet jis jau nebuvo Sus-mo nariu? O gal turėta omeny parašyti "jei aplikantas yra Sus-mo nariu?" Toliau tame pačiame paragrafe skamba: "Persikėlime iš bile skyriaus į pirmą skyrių įstojimo mokesčiai turi būti \$2.00" ir tt. Šis sakiny priešinas Skyriui VIII, par. 1, sub-parg. d, kuriame sakoma: "...persikėlianti iš aukštesnio į žemesnį skyrių moka tik 50 centų už išdavimą naujo paliudymo."

Komisijos pastaba: Kuopos įnesimuose pastaba yra labai gera, bet taip priimti negalima. Komisija, sutvarkius, minėtus sub-paragrafus patieks Seimui aiškesnėje formoje.

2. Skyrių VIII, par. 1, sub. d, pakeisti taip: d) Nariai priklausanti bile kuriam apdraudus skyriui, norėdami persikelti iš aukštesnio į žemesnius, arba iš žemesnių į aukštesnius, persikėlimo mokesties nemoka, o užsimoka tik 50c. už išdavimą naujo paliudymo. — Komisija rekomenduoja atmesti.

3. Skyrius VIII, par. 2, sub. c, panaikinti. — Komisija rekomenduoja atmesti.

4. Skyrius VIII, par. 12 su visais jo sub-paragrafais pakeisti taip: "12) Naujai įsirašęs Sus-mo narys, praėjus 30 dienų nuo jo užrekdavimo Centre ir išdavimo apdraudus sertifikato, patampa pilnateisiu gauti apdraudą. Tokiam nariui mirus, jo pašalpvai gauti pilną apdraudus sumą, nurodytą jo sertifikate." — Komisija rekomenduoja atmesti.

5. Reikale paskirstymo Tautišky Centų, žiurėk 35 kuopos įnešimą 6-tą su rekomendacija. — Kom.

6. Reikale Iždininko nuolatinio darbo Centre, žiurėk 35 kuopos įnešimą 3-ėją su rekomendacija. — Kom.

7. Reikale sumažinimo Prezidento algos, žiurėk 35 kuopos įnešimą 4-tą. — Kom.

8. Reikale sudėjimo vardų nominacijų balotuose, žiurėk 35 kuopos įnešimą 2-rą su rekomendacija. — Kom. 75 kp. — 1. Nariams sulaukus 65 metų amžiaus ir išbuvus SLA. 25 metus, kad būtų galima ištraukti pusę savo pomirtinės, o kita pomirtinės dalimi galėtų pasinaudoti jo pašalpvai nariui mirus. — Žiurėk 23-ėjos kuopos įnešimą 4-tą su rekomendacija. — Kom. 100 kp. — 3. Kad kuopos viršininkų kaucijos būtų teikiamos iš SLA. Centro. — Žiurėk 42 kuopos įnešimą 5 su rekomendacija. — Kom.

4. Reikale sumažinimo pašalpų lėšų fondo mokesčių, žiurėk 14 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacija. — Komisija.

103 kp. — 1. Reikale išmokejimo pomirtinės sulaukus senatvės, žiurėk 23-ėjos kuopos įnešimą 4-tą su rekomendacija. — Kom.

115 kp. — 2. Reikale paraikinimo įstojimo mokesčių, žiurėk 23 kuopos įnešimą 2-rą su rekomendacija. — Komisija.

116 kp. — 1. Reikale sumažinimo įstojimo mokesčių, žiurėk 28 kuopos įnešimą 2-rą su rekomendacija. — Komisija.

6. Reikale pilnos teisės nariams po 30 dienų įsirašymo, žiurėk 35 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacija. — Kom.

7. Kad SLA. nariai išbuvę tam tikrą laiką SLA. turi gauti kreditą nepirmiau kai už trijų metų. — Įnešimas neiškus ir komisija negalėjo svarstyti.

10. Reikale kuopų viršininkų kaucijų, žiurėk 42 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacija. — Kom.

11. Reikale organizatorių atlyginimo, žiurėk 42 kuopos įnešimą 1-mą su rekomendacija. — Kom.

13. Reikale ligonių blankų ir daktarų paliudymo siuntimo kas savaitė panaikinimo, žiurėk 13 kuopos įnešimą 4-tą ir 5-tą su rekomendacijomis. — Kom.

131 kp. — 1. Reikale sumažinimo pašalpų lėšų fondo mokesčių, žiurėk 14 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacijomis. — Kom.

135 kp. — 5. Reikale paskyrimo "Tėvynės" redaktoriaus, žiurėk 60 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacijomis. — Komisija.

7. Reikale to, kad kuopoms mokesčių lakštai būtų duodami iš Centro be mokesčio. — Komisija rekomenduoja įnešimą priimti.

8. Reikale kuopų valdybų kaucijų, žiurėk 42 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacijomis. — Kom.

142 kp. — 2. Kad Seimas nutartų paskirti kvalifikuotą generalį organizatorių paleisti per kolonijas naujų narių prirašinėjimui. — Komisija rekomenduoja palikti Pildomajai Tarybai.

158 kp. — 10. Kad būtų numušta 5c. Lėšų Fonde. — Žiurėk 14 kuopos įnešimą 5-tą. — Kom.

11 Kad būtų pašalpa mokama du kartų pilnai, vietoj dabar mokamos vieną kartą pilnos, o paskui jau po pusę. — Komisija rekomenduoja atmesti.

168 kp. — 3. Reikale išmokejimo pilnos pomirtinės, žiurėk 35 kuopos įnešimą 5-tą su rekomendacija. — Komisija.

179 kp. — 1. Kad narys išbuvęs SLA. nemažiau 25 metus ir sulaukęs 70 metų galėtų gauti pusę pomirtinės. — Žiurėk 23 kuopos įnešimą. — Kom.

204 kp. — 1. Kad būtų panaikytos No. 2 ligonių blankos: jeigu narys buna ligoninė, tai kad jam nereikėtų blankos pildyti. — Žiurėk 13 kuopos įnešimą. — Komisija.

Zinios iš Lietuvos

Dr. Pajaujui dovanota kaltė

Valstybės prezidentas savo malonės aktais tautos šventės progą palietė karinių teismų nubaustus įvairiomis baudmėmis 33 asmenis. Iš jų septyniolikai dovanoto likusias kalėjimo baudmės dalis, pastarųjų tarpe 8 ukininkams: Jonui Skaisgiriui, Andriui Valuckui, Jonui Martinkevičiui, Antanui Bajerčiui, Pranui Katkui, Aleksandriui Ritbergeriui, Petri Lieponiui ir Kostui Grigaliuskui ir trims nutiestiems už komunistinę veiklą: Jonui Jovaišui, Antanui Dziedulioniui ir Vladui Vaižgelai, 6 asmenims žymiai sumažino kalėjimo baudmes, tarp jų penkiems nutiestiems už komunistinę veiklą, 10 asmenų gražino teismo atimtas teises, iš jų Dr. Juozui Pajaujui ir dar keturiems nutiestiems už politinius nusikaltimus. ("U.")

Paroda naminės degtinės žalai pavaiduoti

Paroda naminės degtinės žalai pavaiduoti Telsiuose rugsėjo mėn. 6 d. uždaryta. Per gana trumpą laiką (šešias dienas) ją aplankė per 17.000 žmonių.

Zemačiai nepaprastai yra susidomėję šia paroda. Iš įvairių žemaičių miestų organizacijų vadovai, istaigų viršininkai ir dvasininkai, aplankę parodą, prašė, kad ją atkeltų ir į kitas vietas. Jie pažadėjo patys pasirūpinti visu tuo, kas parodai reikalinga.

Parodą lankė ne tik sodiečiai, bet ir įvairių profesijų inteligentai ir dvasininkai. Kai kurie žymesnieji degtinariai lankėsi net kelis kartus į parodą, prašė, kad ją atkeltų ir į kitas vietas. Jie pažadėjo patys pasirūpinti visu tuo, kas parodai reikalinga.

Apie 70 naujų plytinių

Kaip atitinkamos Lietuvos rodo, šiemet viso Lietuvoje yra įsisteigę jau net apie 70 naujų plytinių, iš kurių net apie 10 pramoninių ir apie 60 kaimo plytinių. Prie jų įsisteigimo gal daugiausia, atrodo, yra prisidėjusi murinės statybos ugdymo propaganda, kurios rezultate yra įsisteigusi ir vie- na su 100.000 litų akcinio kapitalo murinei statybai ugdyti bendrovė "Nuosavybė", yra organizuojama antra panaši bendrovė su 150.000 litų akcinio kapitalo ir studijuojamas klausimas įsteigti trečią — net su 4—5 mil. kapitalu panašių tikslų bendrovę. ("L. A.")

Šių metų statyba Kaune

Kasmet Kaune vidutiniai pastatoma apie 600 gyvenamųjų ir negyvenamųjų namų. Šių metų pradžioje atrodė, kad statyba bus labai maža. Pavyzdžiui, sausio mėn. buvo tepaduota statybos reikalais vos 14 prašymų: 5 prašymai gyvenamiems namams statyti (muriams), 1 neg. namui, 7 gyv. namams (mediniams) ir 1 neg. mediniam namui statyti.

Vėliau kas mėnuo prašymų daugėjo. Vasario mėn. buvo paduoti jau 32 prašymai, kovo mėn. — 86, balandžio mėn. — 115, gegužės mėn. — 140, birželio mėn. — 89 ir liepos mėn. — 136.

Iš viso per septynis mėnesius buvo paduota 612 prašymų. Daugiausia norinčių statyti namus atsirado žaliakal-

nyje. Šiuo metu žaliakalnyje statosi beveik ištisi namų kvar- talai po 2—3 aukštų didumo namus.

Gyvenamųjų murinių namų iki to laiko leista pastatyti 145, negyvenamųjų murinių namų — 126, gyvenamųjų medinių — 196 ir negyvenamųjų medinių namų — 145. ("L. A.")

Vagis gražino pavogtus pinigus

Iš Gečių km., Kidulių vals., Šakių apskr. gyv. Pr. Alijošaičio, kažkas pavogė apie 900 lt. Policija įvykį stropiai tyrė ir energingai dirbo, kad susėktų vagį. Vagilis, visa tai žinodamas ir bijodamas, kad policija jo nesusčiupty, vieną gražų vakarą atėjo pas Pr. Alijošaitį. Pro langą pamatęs, kaip trobos gale visa šeimyna valgo vakarienę, jis nuėjo į antrą trobos galą, iš kurio buvo pavogti pinigai. Tenai atsargiai išėmė langą ir padėjo ant suolo popieri suvyniojęs pinigus. Suniui lojant, seimininkas nuėjo į antrą trobos galą pažiūrėti. Pastebėjęs išimtą langą ir ant stalo padėtą krepšėlį, priėjo patikrinti. Radęs jame pinigų, labai apsidžiaugė irėjo pažiūrėti prie žiburio, ar visus gražino. Patikrinus rasta, kad apie 70 lt. trūksta ir trūksta vekselio 1.000 lt. sumos vertės, kuriuo buvo duota seseriai dalies. Seimininkas gražintus pinigus tuoj išnešė į banką ir sutaupejo pasižadėjo daugiau jau namuose nebelaikyti. ("L. Ž.")

Seimelio rinkimams artėjant

Iš Klaipėdos pranešama, kad lietuviškos organizacijos jau pradėjo rengtis busimiems seimelio rinkimams, kurie įvyks gruodžio mėn. pradžioje. Lietuvių darbininkų susivienijimas į rinkimus eis dviem sąrašais. Be to, bus dar trys lietuviški sąrašai. Vokiečiai be cinheidslistės, išstatys dar tris sąrašus.

Galutinę rinkimų datą gubernatorius paskirs šiomis dienomis. ("S.")

Čekų savoriai iš Kauno

Grupė Lietuvoje gyvenančių Čekoslovakijos piličių nutarė išvykti į Čekoslovakiją ir stoti čekų kariuomenės savoriais. ("S.")

Lenkai konfiskuoja lietuvių laikraščius

"Vilniaus Aidas" nusiskundžia: Praeitasis mūsų laikraščio numeris buvo konfiskuotas už vedamąjį: "Mokslą pradžioje", už žinutę: "Spaudos konferencija kuratorių" ir už korespondenciją iš Gervėčių. del to laikraštį išleisdome su baltomis praplekėmis.

Truputį ankčiau buvo sukonfiskuotas "Aidas" už korespondenciją.

Klaipėdos uostas gražus

Apie Klaipėdos uostą ir didelę jo pažangą labai gražiai atsiliepia visi lietuviai turistai. Jų nuomone dabar Klaipėdos uostas savo puikiais įrengimais ir pastatais jau prilygsta mažiausiems moderniesiems Europos uostams. Lietuviai užsieniečiai taip pat džiaugiasi ir bendra Lietuvos pažanga, kuri pastebima visose srityse. (Trim.)

Daug šimtamečių senelių

Mažeikių apskr., Renavos apietinkėje keliuose kaimuose yra gana senų žmonių, kurie puikiai atmena baudžiavą, sukilimus, baudžiavos panaikinimą ir t. t. Šitie senoliai tebėra gerai atminti, su jais galima gerai susikalbėti ir įvairių dainų, pasakų, padavimų bei įvairių prietarų iš jų sužinoti. ("L. U.")

Žemaitijoje geras medaus derlius

Nors šiemet buvo šaitas pavasaris ir nedavė po žiemos bitėms sustiprėti, be to, birželio mėnuo buvo lietingas ir atrodė, kad bitininkams bus nederlingi metai, tačiau giedras liepos mėnuo atitaisė pavasario blogumus ir bitininkai daugelyje vietų gavo gerą medaus derlių. Ypač geras derlius šiemet buvo Žemaitijoje. Telsių apskrityje. Čia bitininkai iš kiekvieno vidutinio avilio gavo po 20 kg. medaus, o iš Dadano avilių po 45 kg. medaus. ("L. Ž.")

Kuriasi darbininkų kolonija

Rytinėje Mariampolės miesto daly, už geležinkelio stoties, pradėjo kurtis naujas priemiestis. Čia statybiniams žemės sklypai, palyginti, nebrangiai išparduodami, todėl ir statyba plečiasi. Nėdidielis medinius namelius daugiausia statosi darbininkai. Jų čia jau yra įsikūrę kelios dešimtys. Antra darbininkų kolonija pradeda kurtis prie Sekupės ant Pabalgų kaimo ukininkų žemės. ("L. Ž.")

Seimelio rinkimams artėjant

Iš Klaipėdos pranešama, kad lietuviškos organizacijos jau pradėjo rengtis busimiems seimelio rinkimams, kurie įvyks gruodžio mėn. pradžioje. Lietuvių darbininkų susivienijimas į rinkimus eis dviem sąrašais. Be to, bus dar trys lietuviški sąrašai. Vokiečiai be cinheidslistės, išstatys dar tris sąrašus.

Čekų savoriai iš Kauno

Grupė Lietuvoje gyvenančių Čekoslovakijos piličių nutarė išvykti į Čekoslovakiją ir stoti čekų kariuomenės savoriais. ("S.")

Lenkai konfiskuoja lietuvių laikraščius

"Vilniaus Aidas" nusiskundžia: Praeitasis mūsų laikraščio numeris buvo konfiskuotas už vedamąjį: "Mokslą pradžioje", už žinutę: "Spaudos konferencija kuratorių" ir už korespondenciją iš Gervėčių. del to laikraštį išleisdome su baltomis praplekėmis.

Klaipėdos uostas gražus

Apie Klaipėdos uostą ir didelę jo pažangą labai gražiai atsiliepia visi lietuviai turistai. Jų nuomone dabar Klaipėdos uostas savo puikiais įrengimais ir pastatais jau prilygsta mažiausiems moderniesiems Europos uostams. Lietuviai užsieniečiai taip pat džiaugiasi ir bendra Lietuvos pažanga, kuri pastebima visose srityse. (Trim.)

Daug šimtamečių senelių

Mažeikių apskr., Renavos apietinkėje keliuose kaimuose yra gana senų žmonių, kurie puikiai atmena baudžiavą, sukilimus, baudžiavos panaikinimą ir t. t. Šitie senoliai tebėra gerai atminti, su jais galima gerai susikalbėti ir įvairių dainų, pasakų, padavimų bei įvairių prietarų iš jų sužinoti. ("L. U.")

Audros Klaipėdoje

Siautusi pajūryje audra padarė itin stambių nuostolių kaimų gyventojams: keliose vietose žaibai padegė ukininkų trobas, užmušė gyvulių ir šiaip padaryta įvairių nuostolių. Pašyčiuose žaibas trenkė į ukininko Ambrusto trobės šonus, sudegė tvartai ir kluonas. Ukininkas Ambrusas, pajutęs perkunią, parvedė iš ganyklų savo geriausius arklius, norėdamas juos apsaugoti nuo galimo žaibo pavojaus. Tačiau arklius uždarė į tvartus, į kuriuos nelirukus žaibas įtrenkė. Ten sudegė ir parvesti arkliai. Grabučiuose žaibas sudegino ukininko Naubario gyvenamuosius namus; Sauguose žaibas įtrenkė į mokytojo Kėkštaičio tvartus — sudegė Pūkščiai ir kiaušės. Pats savininkas išvėkęs į Vokietiją. Tik kaimynai likvidavo didesnį ugnies pavojų.

Klaipėdos apskr. ukin. Graudušio ganyklose žaibas nutrenkė tos bandos rekordinę karvę, apie 600 litų vertės. Laugaliuose, Pagėgių apskr. žaibas sudegino ukininko Petroško tvartus ir kluoną, kartu sudegė pašarai, mašinos ir gyvuliai. Nuostolių padaryta apie 10.000 litų, bet nei trobos nei inventorius nebuvo apdrausti.

Į ukininko Lapiro tvartus žaibai įtrenkus ir kilus gaisrui, nakties metu nebuvo galima nieko išgelbėti. Jam nuostolių padaryta taip pat daug. Taip pat nuo įtrenkimo sudegė ir ukininko Stangerbergo iš Šilaininkų tvartai kartu su 10 kiaušiu, telyčiomis ir namiais paukščiais.

Penko šimtmečio lietuvių kaulai

Lietuvoje ties Kleboniškiu užtikta senas kapas, kuriame rasta trijų žmonių kaulai. Tai esą neabejotinai lietuvių kaulai ir tai labai seni, net iš penko šimtmečio. Štai kas apie tai rašoma "Lietuvos Aide":

Toje vietoje, kur kapai buvo atkasti, yra didelė žvyro duobė, iš kurios žvyras imamas Kauno statybai. Kapai tikrai įdomūs, ir, kaip Vytauto Didžiojo Muziejus archeologinio skyrus vedėjas Dr. Puzinas paašikino, labai reti.

Iš viso šį kartą buvo atkasti trijų žmonių griaučiai: dviejų suaugusių ir vieno vaiko. Vieni griaučiai priklauso moteriai, nes prie jų buvo rasta daug labai vertingų papuošalų. Ant kaklo buvo rastos dvi žalvarinės antkaklės, ant abiejų rankų po tris taip pat žalvarines apyrankes ir ant pirštų penki žiedai. Be to, buvo rasti stikliniai: karoliai. Dr. Puzino nuomone, tai esąs grynai lietuviškas kapas, nes rastieji papuošalai buvo gaminami anais laikais, t. y. V amžiuje, tik Lietuvoje.

Turint galvoje tų papuošalų labai menšką apdirbimą, galima padaryti išvadą, kad anų laikų lietuvių kultura turėjo būti jau aukštai pakilusi. Antreji ir vaiko griaučiai papuošalų turi daug mažiau.

Toje vietoje, kur buvo rasti kalbameji kapai, lig šiol jau buvo atkasti ir iširti 49 kapai. Kasinėjimai varomi toliau.

Sumažėjo varžytynių skaičius

Lyginant su praėjusiais metais varžytynių, tiek kilnojamo, tiek ir nekilnojamo turto, skaičiai yra sumažėję. Per pirmus septynis mėnesius kilnojamo turto varžytynių skaičius siekė 508 (pernai buvo 627) ir skolos sudarė 659,000 lt. (pernai 638,000 lt.), nekilnojamo turto varžytynių buvo 485 (pernai 699) ir skolos 4,84 mil. lt. (pernai 6,11 mil. lt.). Per tą laiką buvo paroduota vekselių blankų 301,63 mil. lt. vertės (pernai 253,5 mil. lt. vertės), ir protestuotų vekselių suma sudaro 9,94 mil. lt. (pernai 7,59 mil. lt.). Bendroji protestuotų vekselių suma padidėjo dėl didesnės vekselinės apyvartos. ("L. A.")

lt. (pernai 7,59 mil. lt.). Bendroji protestuotų vekselių suma padidėjo dėl didesnės vekselinės apyvartos. ("L. A.")

XX-čiui nepriklausomybės paminėti ženkleliai Amerikon

Prieš kiek laiko Lietuvos Aero Klubas buvo išleidis meniško darbo XX-čiui mūsų nepriklausomybės paminėti ženkleliai, kurių pelnas skiriamas civilinei aviacijai remti. Ženkleliai pasipuošė ne tik daugelis čionykščių lietuvių, bet ir svetur gyveną. Ženkleliai turi gražaus pasisekimo Saurės Amerikoje. Šiomis dienomis LAK pasiuntė 1.000 ženklelių Chicago ir 500 New York, mūsų konsulams, kurie mieliai sutiko juos įsigyjant svetur gyvenantiems mūsų tautiečiams patarpinkinkauti. ("L. A.")

Laisvamanių veikla

Užpaliai, Utenos apskr. šiomis dienomis buvo Laisvamanių etinės kultūros draugijos Užpalių skyriaus susirinkimas. Žmonių prisirinko pilnutėlė salė; erdvi salė negalėjo sutalpinti visų dalyvių, daugelis paliko kieme ir pro atdarus langus sekė. Atvyko ne tik užpališkiai, buvo ir dusetiškiai ir vyžuoniškiai; susirinkusių tarpe buvo matyti ir senų moterų. Tvarka pavyzdinga. Ap-svarstyti organizaciniai reikalai, nutarta greičiau steigti laisvasias kapines, biblioteką-skaitykla. Atvykęs iš Kauno draugijos centro valdybos narys I. Protas laikė paskaitą "Ar yra tikras dievas?" Savo paskaitoj, kuri tęsėsi tris valandas, prelegentas atvaizdavo dievo idėjos evoliuciją (raidą) nuo senų laikų iki šios dienos. Klausytojams argumentuotai parodė, kaip lygiagrečiai su žmogaus kultūros lapšnio vystymosi, vystėsi ir dievo supratimas ir vaizdavimas, kad ne dievas sutvėrė žmogų, bet žmogus — dievą. Paskaita buvo palydėta grausmingais aplo-dimentsais. Pageidauta daugiau panašių paskaitų. Pažymėtina, kad viena vietinė organizacija darė pastangų sutrukdyti šį laisvamanišką susirinkimą. (L. Ž.)

Tiškevičius priėmė Lenkijos pilietybę

Vienas Lietuvoje gyvenęs Tiškevičius, Stanislovas, atsakė Lietuvos pilietybės ir priėmė Lenkijos pilietybę. (Sekm.)

Mandelštamas profesorius V. D. Universitete

Gavęs Lietuvos pilietybę, prof. Mandelštamas netrukus ilgam apsigyvens Kaune. Jis bus pakviestas profesoriauti universitete ir, be to, bus juriskonsultu užsienių reikalų ministerijoje. ("S.")

Klaipėdoje ruošs statyti Fordo fabriką

Zinomo Amerikos automobilų karaliaus Fordo įgaliotiniai buvo atvykę į Lietuvą ir tyrinėjo galimybes čia pastatyti automobilų fabriką, kuris aptarnautų ne tik Lietuvą, bet ir kitas Baltijos valstybes. Buvo numatyta, kad Fordo fabrikas galės būti steigiamas Klaipėdoje, nes čia geros transporto sąlygos. Bet vėliau reikalas dėl nežinomų priežasčių pakrypo į kitą pusę ir dabar aiškėja, kad Fordas didžiulį fabriką Baltijos kraštams stato Helsinkyje, iš kur aptarnaus Suomiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, dalinai ir Lenkiją. O Koppenhagos Fordo fabrikas aptarnaus tik Skandinavijos kraštus. Tsb.

Byla del ligininės

Rugsėjo 13 d. Vilniaus teis-mas pradėjo nagrinėti lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos valdybos bylą, kurią sufabrikavo už tai, kam valdyba be valdžios leidimo savo ligininę išnuomojo jos vedėjui Dr. Vy-tautui Legeikai. ("S.")

Tubelis nebebus ministeriu

Kaunas, rugsėjo 30 diena. — Teisingumo Ministras Ma-sulis paskirtas Vaistybės Ta-rybos pirmininku, Teisingumo Ministro pareigas perėmė Sta-šinskas. Kun. Mironas be ministro pirmininko pareigų perėmė ir Žemės Ukio minis-teriją vieton Tubelio, kuris paskirtas Lietuvos Banko val-dytoju. G. K.

Kaip daugėja Lietuvos gyventojų skaičius

Dabar nepriklausomoje Lie-tuvoje yra apie 2,550,000 gy-ventojų. Kasmet gyventojų priauga po 26—28,000 žmonių. Statistikos biuro paskelbtais duomenimis, pirmaisiais pus-mečiais buvo jungtųjų:

1936 metais	11,106
1937 metais	10,500
1938 metais	11,586

Kudikių gimė:

1936 metais	32,678
1937 metais	29,915
1938 metais	30,489

Mirė

1936 metais	16,966
1937 metais	18,470
1938 metais	16,263

Tokiu būdu pirmaisiais pus-mečiais priaugo gyventojų: 1936 metais — 15,712, 1937 metais — 11,445 ir 1938 me-tais — 14,226. Tsb.

Prigėrė 3 broliai

Laukuvos ežere įvyko skau-di trijų brolių Rimkų nelaimė. Vienam broliui pradėjus skes-ti, kiti du broliai šako jį gel-bėti ir visi trys prigėrė. (Sekm.)

Tiškevičius priėmė Lenkijos pilietybę

Vienas Lietuvoje gyvenęs Tiškevičius, Stanislovas, atsakė Lietuvos pilietybės ir priėmė Lenkijos pilietybę. (Sekm.)

Naujas valstybės saugumo įstatymas

Ministerių Taryba pradėjo svarstyti naują valstybės sau-gumo įstatymo projektą, ku-ris pakeis karo stovį, panaikins veikiančią tautai ir valsty-bei saugoti įstatymą. Nauja-sis įstatymas bus labai platus, turės kelis šimtus straipsnių. ("S.")

Tuoj sukaks 25-KI METAI kai lietuviai skaito NAUJENAS

Ir Tamsta prisidėkit prie šio didelio burio lietuvių ir užsirašykite tą seniausią ir di-džiausią Amerikos lietuvių dienraštį. Už Chicago ir Ka-nadoje metams tiktai \$5.00. Vieną susipažinimui kopiją prisiųsime VILTULI.

Graži dovana tiems, kurie iškalno užsimoka už metus. Rašykite ir savo čekį ar mo-ney orderį suiskit į

NAUJENOS
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Illinois.

Reumatizmas Sausgėlė
Nesikankylkite savęs skaus-mais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimo, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mo-s-tis lengvai prasalina viršmi-nėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūnėta pa-dėkavones pasveikė. Kaina 50c. per paštą 55c. ar dvi už \$1.00.

Knyga: "SALTINIS SVEI-KATOS" augalais gzybtis, kaina 50 centų.

Dukart tvirtesnė 75c.

Justin Kulis
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

SENIASIAUS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
V I E N Y B Ė
SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

V I E N Y B Ė skaitydami, greičiausiai ir kasdien susiosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

V I E N Y B Ė plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aiškėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoją su lietuvių nutautimu.

V I E N Y B Ė kas savaitė leidžia jaunimui pastapj anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

V I E N Y B ĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinė prenumeratų išyšk smulkeje dienrašcio ėmejai gauna dovana — gerų knygų.

V I E N Y B ĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipa-zinti.

V I E N Y B Ė turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogo.

V I E N Y B Ė užlaiko didelę spaustuve. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontorams knygas ir blankas, tikėtus, skel-bimus, orderių knygetes ir atsakomajai atlieka visus kitus spau-dos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

V I E N Y B Ė
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

V I E N Y B ĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduoda laivakortes visų keliavimo linijų geriausiu ir greičiausiu laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia kelei-vius į visas pasaulio šalis. Pageibai surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Surašo įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Doro nurašos ir vertimus lie-tuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiūnėta pinigų ir kitus siun-tinius.

V I E N Y B Ė TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!
AMERIKOS LIETUVIS
Bepartvyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis
PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR
\$5.00 VERTES KNYGOMIS DOVANAI
Pasirenkant iš 42-ųjų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvių" ant 5-to pusl.
Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai
Kreipkitės:
AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI ISLEISTA
Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga
SU PRIEDU
Kaip Pagaminti Vaisių Vynas
Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta 1 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik \$1.00.
AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.